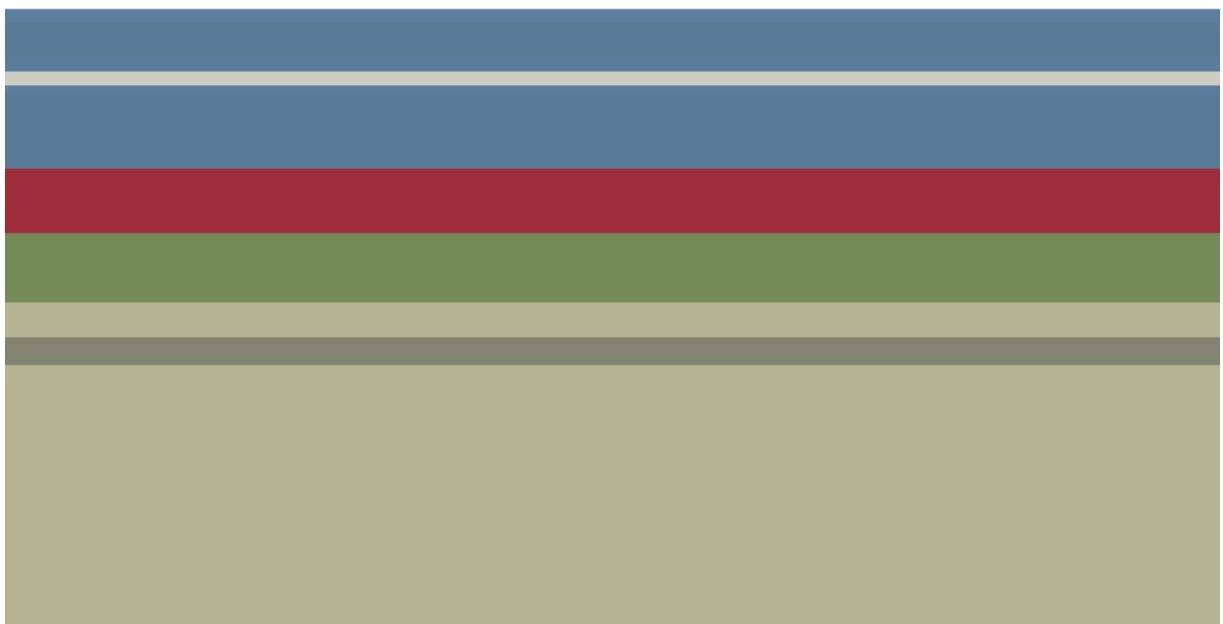

Perspectiefnota 2025 -2028

Raad 19 juni

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Bestuurlijke boodschap	3
Nieuwe ontwikkelingen, niet meegenomen	6
Uitkomsten programmarekening 2023	9
Tussenstand financieel perspectief 2025-2028	11
Tussenstand algemene reserve	14
Financiële vertaling voorstellen	16
Nieuwe investeringen	18
Vervangingsinvesteringen	19
Programma 0. Voor en door bewoners	20
Programma 1. Veiligheid op orde	25
Programma 2. Goede bereikbaarheid	26
Programma 3. Mooi en gastvrij Texel/ Texel werkt!	34
Programma 4. Toekomst voor de jeugd	38
Programma 5. Samen beleven en bewegen	41
Programma 6 . Zorg voor elkaar	47
Programma 7. Volksgezondheid, duurzaam en schoon	52
Programma 8. Goed wonen	55
Besluit	58

Bestuurlijke boodschap

In de voorliggende perspectiefnota schetsen wij u de belangrijkste inhoudelijke ontwikkelingen per programma voor de komende periode met de daarvoor benodigde financiën. Dit gaat om ontwikkelingen van Texel als gemeenschap, ontwikkelingen van de organisatie maar ook ontwikkelingen van de samenwerking in de regio. Deze ontwikkelingen staan niet op zichzelf. Er komt druk op de organisatie ter voorbereiding naar het 'ravijnjaar' in 2026 waarin de begroting niet meer sluitend is voor Texel, net als bij de meeste gemeenten in Nederland. Het is daarmee een fase waarin we ons opnieuw moeten gaan richten, om klaar te zijn voor de taken in de toekomst.

Autonome ontwikkelingen

De autonome ontwikkelingen zijn in deze perspectiefnota verwerkt. Het gaat dan om ontwikkelingen zoals de indexatie, indexaties van de samenwerkingsverbanden (incl. gemeenschappelijke regelingen), de CAO verhoging voor de organisatie. Dit is gebaseerd op de meicirculaire 2023. De tot nu toe genomen raadsbesluiten (tot en met april 2024) zijn ook verwerkt in de perspectiefnota. Daarnaast is er tot en met 2025 meer duidelijkheid over de verdeling van de algemene uitkering. Vooralsnog wordt er rekening gehouden met een korting van € 3 mln. op onze uitkering van het Rijk vanaf 2026. Doordat het kabinet demissionair is, blijft duidelijkheid over de verdeling van deze budgetten uit. Mogelijk dat hier met de komst van de meicirculaire 2024 duidelijkheid in komt.

Voorstellen

Zonder wijzigingen in onze begroting gaan we vanaf 2026 rode cijfers schrijven. Dit vraagt van de gemeente om keuzes te maken, waarmee ruimte wordt gecreëerd in de begroting om onze ambities waar te kunnen maken. Het college doet in deze nota dan ook het voorstel om een aantal structurele budgetten die de afgelopen jaren niet volledig zijn benut, te verlagen om daarmee in het meerjarenperspectief ruimte te creëren. Vóór de behandeling van de begroting 2025 wil het college meer inzicht in de begroting geven en de raad keuzes voorleggen om tot een sluitende begroting vanaf 2026 te komen.

Er is met een kritische blik gekeken naar de voorstellen voor nieuwe investeringen die zijn ingediend voor deze perspectiefnota. Er is steeds een afweging gemaakt welke bijdrage wordt geleverd aan de gemeenschap, de organisatie en de samenwerkingen in de regio. Daarnaast moeten voorstellen financieel en formatief draagbaar zijn en mag hier geen nieuw beleid mee gemaakt worden. De voorstellen die nu opgenomen zijn hebben betrekking op:

- De Regiodeal 'de Wadden';
- Investerings die nodig zijn om de infrastructuur op orde te houden;
- De arbeidsmarktontwikkelingen;
- Projecten in de groenvoorziening;
- Versterking van de gemeentelijke organisatie voor de huidige en toekomstige opdracht;
- Uitvoering en controle van wettelijke taken verplichtingen;

Met deze mix aan voorstellen blijven we met elkaar 'Bouwen aan vertrouwen, voor een sociaal en duurzaam Texel'.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van gemeente Texel,
de secretaris, de burgemeester,

E. Wolfskamp M. Pol

Kaders en uitgangspunten

In de perspectiefnota zijn de kaders en uitgangspunten opgenomen vooruitlopend op de programmabegroting 2025 - 2028 die in november 2024 wordt behandeld.

In de perspectiefnota zijn de volgende kaders en uitgangspunten gehanteerd:

- Inhoudelijke kaders de door de raad vastgestelde beleidskaders die zijn opgenomen per programma. Verdere uitvoering van de reeds genomen raadsbesluiten en toezeggingen aan de raad.
  - Financiële kaders zijn de Gemeentewet, het Besluit begroting en verantwoording en daaruit volgend de financiële verordening van de gemeente Texel.
- In het meerjarenperspectief is rekening gehouden met de indexering van de tarieven en de CAO gevolgen voor gemeenten. Indexering tarieven 2,8% op basis van Prijs bruto binnenlands product (pbbp) septembercirculaire 2023, jaarschijf 2025. Voor de verwachte CAO stijging is uitgegaan van 6 % inclusief sociale lasten. In de programmabegroting 2025 wordt het percentage voor indexering aangepast op basis van de meicirculaire 2024, jaarschijf 2025.
- De gemeenschappelijke regelingen worden met 3,9 % geïndexeerd.
  - Financieel zijn de collegebesluiten en raadsbesluiten in de perspectiefnota verwerkt tot en met april 2024.
  - Lokale lasten, indexatie 2025:
    - Bestaand beleid

De bestaande belastingen en leges zijn per soort vastgelegd in een belasting- of legesverordening.

- Beleidsuitgangspunten

Het algemene uitgangspunt is dat de tarieven van de leges en heffingen kostendekkend zijn en niet meer dan trendmatig worden verhoogd. Voor het begrotingsjaar 2025 wordt conform het bestaand beleid voorgesteld de lokale lasten te indexeren met 2,8%, tenzij er eerdere besluitvorming is geweest.

Omschrijving	Voorstel verhoging
a. Afvalstoffenheffing	Kostendekkende tarieven
b. Forensenbelasting	2024 en 2025 gelijk tarief
c. Havengelden	Reguliere indexatie 2,8%
d. Leges (incl. bouwvergunningen c.s.)	Reguliere indexatie 2,8%, met uitzondering van (maximale) Rijkstarieven.
e. Lijkbezorgingrechten (incl. huuropbrengsten graven)	Reguliere indexatie 2,8%
f. Marktgeld	Reguliere indexatie 2,8%
g. OZB woningen	Reguliere indexatie 2,8%
h. OZB niet-woningen	Reguliere indexatie 2,8%
i. Parkeerbelastingen	Vooralsnog geen voorstel tot verhoging

j. Precariobelasting	Reguliere indexatie 2,8%
k. Reclamebelasting	Reguliere indexatie 2,8%
l. Reinigingsrechten voor bedrijven	Reguliere indexatie 2,8%
m. Rioolheffing	Kostendeckende tarieven
n. Toeristenbelasting / Watertoeristenbelasting	2024 en 2025 gelijk tarief

Nieuwe ontwikkelingen, niet meegenomen

Financieel, juridisch en/of beleidsmatig

Organisatieontwikkeling

Het wordt steeds complexer om de juiste mensen te vinden en te behouden. Tegelijkertijd worden de vraagstukken breder en complexer, de maatschappij reageert veel meer vanuit individueel standpunt en komt de veiligheidsgevoel van de medewerkers onder druk te staan. In het kader van organisatieontwikkeling hebben we afgelopen periode kunnen putten uit bestaande budgetten. Maar we zien ook, kijkend naar de toekomst dat het om extra budgetten gaat vragen. Zoals aangegeven in de jaarrekening, zijn we bezig om de benodigde middelen daarvoor scherp te krijgen. Om de organisatie te laten aansluiten op wat de ontwikkelingen vereisen is de verwachting dat er zowel structureel en incidenteel budgetten nodig zijn.

Informatiebeveiliging

De overheid vereist dat gemeenten een effectieve tool voor informatiebeveiliging gebruiken. Echter, de eerder geselecteerde tool van de VNG voldeed niet aan de eisen, waardoor extra investeringen nodig zijn. Daarnaast gebruikt de gemeente Texel op dit moment een basisbeveiligingspakket van Microsoft, maar door toenemende online dreigingen is een overstap naar een uitgebreider pakket met onder andere betere bescherming tegen cyberaanvallen en datalekken noodzakelijk.

Regionale samenwerking

Op 15 februari 2024 heeft Noord-Holland Noord de regiodeal toegekend gekregen van € 32,5 miljoen. De aankomende periode wordt hier uitvoering aangegeven langs de 3 programmalijnen beter leren, beter werken en beter leven in Noord-Holland Noord. De inzet is versterken van de brede welvaart in de regio. Dit is een samenwerking met de overheid, het bedrijfsleven en het onderwijs en uit zich onder andere in cofinanciering van 50% vanuit deze partijen. Daarmee is er een totale deal van € 65 miljoen. De regiodeal heeft een looptijd van vier jaar.

Cofinanciering Regio Deal

De Regio Deal NHN zal de komende maanden verder worden uitgewerkt in een convenant tussen Rijk en regio. Het convenant zal voor het zomerreces gereed zijn. In en na de zomer volgt dan een bestuurlijk traject waarin alle partijen het convenant bespreken, waaronder de gemeenteraden en colleges. Zodra het convenant is vastgesteld en ondertekend, volgt de inwerkingtreding van de Regio Deal. Deze is voorzien op 1 november 2024. Het convenant wordt vertaald naar een samenwerkingsovereenkomst tussen de drie O's. De Overheid, het Onderwijs en de Ondernemers. De financiële gevolgen zullen worden meegenomen in de begroting van 2025.

Algemene uitkering

In het meerjarenperspectief 2025-2028 van deze nota is nog rekening gehouden met de meerjarige uitkomsten van de meicirculaire 2023.

Inmiddels zijn er ontwikkelingen geweest die nog niet financieel vertaald kunnen worden in deze nota en naar verwachting per saldo een positief effect hebben. Zo stelt het demissionaire kabinet voor om de opschalingskorting die in 2026 zou terugkeren definitief af te schaffen en de nieuwe financieringsmethodiek vervroegd in te laten gaan.

De financiële consequenties van dit kabinetsvoorstel zijn een tempering van de eerder ingezette bezuiniging v.a. 2026 met € 1 miljard (van 3 naar 2 miljard) en een eenmalige korting in 2025 van € 675 miljoen. De Texelse omvang is ongeveer 0,9 promille. In de begroting 2025 wordt dit te verwachte positieve effect per saldo verwerkt.

Daarnaast is het verdeelmodel in 2023 aangepast als gevolg van de herijking gemeentefonds. Het Rijk is bezig om dit model nog beter aan te laten sluiten bij wat gemeenten (echt) nodig hebben en is bezig met een onderzoek. Dit onderzoek behelst o.a. een verdiepingsslag naar Overige Eigen Middelen van gemeenten waaronder de toeristenbelasting. Dit kan een nadelig effect hebben op de omvang van de toekomstige algemene uitkering.

Groene infrastructuur

Er wordt gewerkt aan het opstellen van een beleidsplan Groene Infrastructuur. Door een ander groenbeleid kan geanticiperd worden op klimaatverandering (natter, droger, heter) en wordt de biodiversiteit op Texel vergroot. Naast een natuurlijker beheer wat zorgt voor het verhogen van de biodiversiteit zullen er meer groen en bomen geplant worden, tevens zal het huidige groen omgevormd worden. Het plan zal in de tweede helft van 2024 aan de raad worden aangeboden, de verwachting is dat er voor de realisatie hiervan vanaf 2025 een structureel bedrag van € 1 miljoen euro nodig is.

Koers sociaal domein

Om het beleid vanuit deze visie concreet vorm te geven werken we met uitvoeringsprogramma's. Wij zetten de komende jaren in op de volgende programma's.

We zetten de komende jaren in op de volgende doelgroepen:

1. 'Alle (kwetsbare) inwoners'
2. 'Kind en jongeren'
3. 'Ouderen'

De totale uitgaven over deze periode bedragen € 936.740. Deze worden deels gedekt uit al bestaande budgetten voor loonkosten en incidenteel uit de SPUK-GALA bijdragen van het Rijk ad € 352.985. Voor het deel wat niet gedekt wordt ad € 505.755 is dekking uit de algemene reserve gevraagd en opgenomen in het overzicht 'tussenstand Algemene Reserve'. Besluitvorming in de gemeenteraad vond plaats op 22 mei 2024.

Ankerplaatsen

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft het Nationaal Actieplan Dakloosheid 'Eerst een thuis' geïntroduceerd, met als doel dakloosheid in Nederland structureel terug te dringen. Regionaal is in 2020 een Versterkingsplan ontwikkeld, waarbinnen het project Ankerplaatsen een rol speelt. Dit project sluit aan op de brede visie voor Maatschappelijke Opvang. Vanwege de behoefte aan duurzame huisvesting en zorg voor kwetsbare dak- en thuisloze inwoners worden drie mobiele woonunits op de Pontweg 89 Den Burg geplaatst, gefaciliteerd door wooncorporatie Woontij en zorg wordt dagelijks verleend door Novalishoeve. Het terrein moet gereed worden gemaakt voor bouw en bewoning, met gegarandeerde zorg. Financiering is nodig voor Q4 2024 of Q1 2025. Zorgvuldige afstemming met betrokken partijen in het Sociaal, Fysiek domein en samenwerkende partners is essentieel voor het opleveren en financieren van het project. De exacte opleverdatum, ofwel in Q4 2024 of in Q1 2025, is momenteel nog onzeker omdat de verantwoordelijkheden en financiële verplichtingen tussen de betrokken partijen moeten worden besproken. Bij de programmabegroting 2025 zullen deze worden opgenomen.

Migratie en asiel

De gemeente Texel is verantwoordelijk voor de uitvoering Spreidingswet, de nieuwe tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne en de gemeentelijke taakstelling voor het huisvesten van statushouders. De Spreidingswet is sinds februari 2024 ingegaan, waarbij de opdracht aan de gemeente is om asielvoorzieningen mogelijk te maken. De taakstelling voor het opvangen van statushouders en Oekraïense ontheemden wordt elk half jaar bepaald door de Rijksoverheid. Om aan de Spreidingswet te kunnen voldoen zijn verschillende scenario's mogelijk waarbij de andere opgaves worden meegewogen. De verwachting is dat de verschillende taakstellingen de aankomende jaren zullen stijgen. De gemeente Texel is in gesprek met de gemeenten in de Noordkop om samen te kijken welk scenario het meest haalbaar is. Afhankelijk van de keuzes die worden gemaakt, moet duidelijk worden welke financiële consequenties dit voor de gemeente Texel heeft.

Leer-werkbedrijf De Bolder

Vorig jaar is een Toekomstscenario voor Leer-werkbedrijf De Bolder uitgewerkt en akkoord bevonden door de gemeenteraad.

In dit toekomstscenario zijn de herinvesteringen in de gekozen productielijnen uitgewerkt en opgenomen in de kapitaallasten van het Leer-werkbedrijf De Bolder. Tevens gaat het Huis van Ontwikkeling dit jaar van start, die de trajectbegeleiding van het Leer-werkbedrijf De Bolder overneemt. Hieruit volgt de overdracht van een aantal financiële, administratieve en begeleidende taken en verantwoordelijkheden van De Bolder naar het Huis van Ontwikkeling.

Rekening houdend met het Huis van Ontwikkeling is een aangepaste meerjarenbegroting voor het Leer-

werkbedrijf De Bolder opgesteld waarin de tekorten naar verwachting oplopen van ca. € 250.000 dit jaar naar bijna € 480.000 (op basis van programmarekening 2023) in 2027.

Leer-werkbedrijf De Bolder is hierin niet uniek want bijna alle Sociaal Ontwikkeling Bedrijven hebben met tekorten te maken en hebben hiervoor aandacht gevraagd m.b.v. de brancheorganisatie Cedris. Dit heeft ertoe geleid dat er vanuit het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, gemeenten en de branchevereniging een Visie Toekomstbestendig Sociaal Ontwikkelingsbedrijven komt.

Basisscholen in stand houden in de buitendorpen

In het vervolg op de realisatie van “De Skool” worden de gebouwen van de basisscholen in de buitendorpen ook verduurzaamd en gemoderniseerd. Dit traject is gestart. De gemeenteraad heeft kennisgenomen van het document “Plan scholen buitendorpen Texel” van ICS Adviseurs. Hierin staan uitgangspunten en kaders op basis waarvan definitieve plannen voor de afzonderlijke scholen worden ontwikkeld. Deze kwaliteitsslag voor de schoolgebouwen komt voort uit de visie ‘Passend thuis nabij onderwijs op Texel’: ‘toekomstbestendige voorzieningenstructuur voor het primair- en voortgezet onderwijs’. De financiële consequenties zijn nog niet bekend en daarom ook nog niet meegenomen in de perspectiefnota 2025-2028.

Planning

	Onderwerp	Betrokken
Perspectiefnota 2025 - 2028		
10-05-2024	Verzenden Perspectiefnota naar raadsfracties	Advies & Ondersteuning
28-05-2024	Vergadering Auditcommissie	Auditcommissie
05-06 / 06-06-2024	Bespreking Perspectiefnota in speciale raadscommissie	Raadscommissie
19-06-2024	Vaststelling Perspectiefnota in raad	Raad

Uitkomsten programmarekening 2023

Uitkomsten

Het uiteindelijke resultaat van de inkomsten en uitgaven van de gemeente over het jaar 2023 is een overschot van bijna € 5,2 miljoen. Het overschot bestaat, net als in 2022, voornamelijk uit incidentele kosten.

Onderstaand is het overschot op hoofdlijnen verdeeld, die nader zijn toegelicht.

Bestuur & Organisatie € 801.000

Door het niet invullen van alle vacature ruimte is een onderschrijving gerealiseerd van € 350.000. Daarnaast konden ambtelijke uren ook nog worden toegerekend aan de opvang van ontheemden Oekraïne, te weten € 102.000. De reservering voor (oud)wethouders kon met € 169.000 worden verlaagd doordat onder andere de ministeriële rente gestegen is. Verder is er minder invulling gegeven aan tijdelijk personeel, er is in de flexibele schil € 180.000 minder uitgegeven.

De totale onderschrijving komt voor dit onderdeel uit op € 801.000.

Infrastructuur € 1.595.000

Er zijn minder investeringen gedaan dan er vooraf was geprognostiseerd, hierdoor vallen de afschrijvingskosten lager uit. Met de tussentijdse rapportage was al rekening gehouden met een lagere afschrijving. De onderschrijving komt uit op € 378.000. Ook voor het Thijssenhuis worden ook nog geen exploitatiekosten gemaakt door vertraging van de bouw, geraamd €121.000. Voor woningbouw is een voordeel gerealiseerd van € 86.000 van per saldo niet begrote huurinkomsten. Ook is er voordeel bereikt op de grondexploitatie van €572.000 en een voordeel in bouwgrondexploitatie van € 207.000, allebei niet begroot. Voor groenreconstructie is € 112.000 minder uitgegeven. Verder zijn er nog overschrijvingen op de kosten van bewaking leegstaande schoolgebouwen, hogere kosten kunststofafval, hogere kosten milieutaken en accounthouderschap van de omgevingsdienst NHN, totaal € 321.000.

Toerisme en het toeristische toekomstplan is meegenomen in een overheveling via resultaatbestemming 2023 een bedrag van €112.000. Voor Binnensportaccommodaties is € 100.000 minder uitgegeven. Voordelen zijn er verder nog behaald op het milieubeleid o.a. Duurzaam Texel, energie neutrale woningen, besparingsplan, geluidshinder en ongediertebestrijding € 136.000. De hogere degeneratiekosten en meeropbrengsten kabel en leidingen per saldo een voordeel van € 92.000.

De totale onderschrijving komt voor dit onderdeel uit op € 1.595.000

Sociaal domein € 408.000

Er is voor de begeleidingstrajecten en tolken voor inburgering en statushouders € 94.000 minder uitgegeven dan begroot. OP de Wet Maatschappelijke Ondersteuning valt de onderschrijving nog veel hoger uit, namelijk € 802.000. Dit in tegenstelling tot de uitvoering van het Jeugdbeleid, waar een tekort is ontstaan van € 663.000. Voor het achterstandenbeleid is € 175.000 minder uitgegeven. Per saldo komt dit voor het sociaal Domein uit op een onderschrijving van €408.000.

Belastingen, Vergunningen & Rechten € 1.560.000

Door minder kosten op het innen en heffen van belastingen, is er een onderschrijving van € 138.000. Daarnaast is er een hogere opbrengst Belastingen van € 339.000. Ook op de post openbare orde en veiligheid is minder uitgegeven omdat er minder is ingezet aan handhavingsjuristen, dit komt neer op een onderschrijving van € 99.000. Verder is er ook een voordeel op parkeren, omgevingsvergunningen(lagere advieskosten), Omgevingswet(dit gaat om een overheveling en lagere advies en inhuurkosten), de leges van Omgevingsvergunningen. Totaal komt het voordeel van deze 4 onderdelen uit op € 984.000. De totale onderschrijving komt voor dit onderdeel uit op € 1.560.000.

Rente € 288.000

Er is een rentevoordeel ontstaan van € 288.000. Dit komt door een positief resultaat op de betaalde externe rente ten opzichte van de begroting en meer toegerekende rente aan de grondexploitaties. De begroting van de toe te rekenen rente is gebaseerd op de kredietomvang en wordt pas toegerekend als de investering volledig is uitgevoerd.

Diverse € 461.000

Alle posten(fors) lager dan € 100.000 samen zijn niet verder uitgesplitst en daardoor niet te verklaren. Dit is per saldo een onderschrijving van € 461.000 door diverse redenen.

Algemene Uitkering € 87.000

De feitelijke algemene uitkering 2023 is € 57.000 hoger dan begroot. Daarnaast heeft een voordelige afrekening plaatsgevonden van 2020-2022 van € 30.000.

Resumé:	
Bestuur & Organisatie	€ 801.000
Infrastructuur	€ 1.595.000
Sociaal domein	€ 408.000
Belastingen, vergunningen & rechten	€ 1.560.000
Rente	€ 288.000
Algemene uitkering	€ 87.000
Overige	€ 461.000
Positief rekeningsaldo 2023	€ 5.200.000

In de tussentijdse rapportage 2024 zal er een nadere analyse komen van het rekeningresultaat, waarbij in ieder geval getoetst gaat worden of de bedragen incidenteel of structureel van aard zijn.

Tussenstand financieel perspectief 2025-2028

Tussenstand financieel perspectief 2025-2028

In het onderstaande perspectief is de besluitvorming t/m raad 17 april 2024 en het college 16 april 2024 meegenomen

	2025	2026	2027	2028
1 Begrotingssaldo	2.017	804	-2.728	-3.299
Autonome ontwikkelingen				
2 Algemene uitkering	1.822	-2.959	-96	-77
3 Indexaties voor zowel uitgaven als inkomsten per saldo	-1.144	0	0	0
4 Personeel en bestuur	-1.120	0	0	0
Reeds genomen raadsbesluiten				
5 Verwerking aangenomen raadsbesluiten na programmabegroting 2024	-200	-573	17	0
6 Leer-werkbedrijf De Bolder, bijdrage structureel exploitatietekort	0	0	-492	0
Voorstellen bestuurlijk onderweg (collegebesluiten)				
7 GR Samenwerkingsverband De Waddeneilanden begroting 2025	-62	0	0	0
Voorstellen perspectiefnota 2025				
8 Niet ingezet budget indexering 2024	630	0	0	0
9 Voorstellen perspectiefnota 2025	-541	0	0	0
10 Investeringsplan 2025 perspectiefnota (kapitaallasten)	-598	0	0	0
Totaal	804	-2.728	-3.299	-3.376
Totaal na voorstellen				
11 Voorstellen naar aanleiding van een terugkerend positief rekeningsaldo	1.250	0	0	0
Totaal na voorstellen	2.054	-1.478	-2.049	-2.126

Toelichting

1) De begroting 2024 sluit met een positief saldo van € 2 miljoen. Dit is het financiële vertrekpunt van de begroting 2025.

2) De algemene uitkering voor het begrotingsjaar 2025 is gebaseerd op de meicirculaire 2023, jaarschijf 2025 e.v.. Vooruitlopend op de meicirculaire 2024 is al wel rekening gehouden in de nu gepresenteerde omvang dat de gemeente meerjarig met constante prijzen rekent. Dat wil zeggen dat meerjarig voor zowel extra

inkomsten als gevolg van prijscompensatie als ook extra uitgaven daarvoor geen rekening wordt gehouden. Bijtelling nu is nodig omdat er een aantal autonome ontwikkelingen zoals prijsindex en CAO meegenomen zijn. Het gaat om € 962.000 plus € 860.000 t.o.v. 2024. In totaal dus een mutatie van € 1.822.000 ten opzichte van de begroting 2024. Met de behandeling van de programmabegroting 2025 in november dit jaar worden de financiële uitgangspunten van de meicirculaire 2024 meegenomen.

In 2026 komen wij in het zogenaamde 'ravijnjaar' terecht waardoor de algemene uitkering bijna € 3 miljoen lager zal zijn ten opzichte van de begroting 2025. De onderhandelingen hierover zijn nog niet afgerond. Voor meer informatie, zie hoofdstuk nieuwe ontwikkelingen, algemene uitkering.

3) Indexering voor 2025 bedraagt per saldo € 1.144.000. Het gaat om indexatie bijdragen Gemeenschappelijke Regelingen volgens de Financiële Uitgangspunten van de Gemeenschappelijke Regelingen 3,9% (€ 119.000). Voor de volgende posten is gerekend met een prijsindex van 2,8% conform de septembercirculaire 2023 : overige budgetten (€ 1.040.000), subsidies (€ 94.000) , inkomsten leges/rechten (€ 53.000) en verhoging OnroerendZaakBelasting (€ 56.000).

4) In de begroting 2024 is rekening gehouden met een CAO van 3% over 2024. Dit is minder dan het CAO-stijging akkoord (januari 2024 tot 1 maart 2025). De noodzakelijke aanpassing is 1,75% v.a. 1 januari en 1,25% v.a. 1 oktober 2024 extra. Dit is € 320.000 voor 2024 en telt door in 2025. Daarnaast is rekening gehouden dat de lonen na 1 maart 2025 met 6% stijgen (€ 600. 000). Bij de bepaling van dit percentage is gekeken naar de CAO onderhandelingen van het Rijk waarop is ingezet op 9% . Verder is een schatting gemaakt voor nodige periodieken en schaalverhogingen (€ 200.000).

5) Het gaat om de volgende besluiten voor de jaarschijf 2025: Exploitatie Stichting Sporthal TXL, Raad 19/04/2023 Regionale samenwerking Sociaal Domein, Raad 19-12-2023 Renovatie wielerveden sportpark Den Burg-Zuid (kapitaallasten), Raad 19/12/2023 Afweging toegang Kogerstrand I, Raad 28/02/2024 Afweging toegang Kogerstrand II (kapitaallasten en verlagen onderhoud), Raad 28/02/2024 Meerjarenontwikkelingsplan brandweer (MJOP) ; Raad 17/04/2024Tijdelijke huisvesting Vlietkotter; Raad 17/04/2024; Wandelnetwerk Texel .

In 2026: Extra scholingsgelden gemeenteraadsverkiezingen (1x per 4 jaar), Raad 13/07/2022 Regionale samenwerkingsagenda Kop van Noord Holland, Raad 13/07/2022 Evaluatie parkeren (extra BOA i.c.m. decentralisatie-uitkering meicirculaire 2022), Raad 19/12/2023 Huis van ontwikkeling, Raad 28/02/2024 Meerjarenontwikkelingsplan brandweer (MJOP) ;

In 2027: Raad 28/02/2024 Meerjarenontwikkelingsplan brandweer (MJOP) .

6) Vanaf het begrotingsjaar 2027 is een structurele bijdrage voor het Leer-werkbedrijf De Bolder van € 492.000 nodig. De komende jaren kan het Leer-werkbedrijf De Bolder de verliezen nog zelf dragen met hun eigen reserves. Dit bedrag is gebaseerd op de begroting 2024 van het Leer-werkbedrijf De Bolder en wordt geactualiseerd met de begroting 2025.

7) Het college heeft op 16 april 2024 besloten om aan de raad voor te stellen vanaf 2025 om aan de GR de Waddeneilanden boven op de indexatie conform de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regeling vanaf 2025 € 62.000 beschikbaar te stellen voor extra formatie.

8) Voor indexatie (overige) budgetten heeft de raad voor de begroting 2024 € 1.021.000 structureel beschikbaar gesteld. Dit bedrag is gebaseerd op een index van 3%. Net als voorgaande jaren zijn niet standaard alle budgetten met dit percentage geïndexeerd maar is gekeken naar wat echt nodig is. Er is getoetst op vastgelegde afspraken externen en wettelijk verplichte indexaties. Hieruit is gekomen dat € 630.000 structureel terug kan naar de algemene middelen.

9) Voor een toelichting verwijzen wij u naar het overzicht voorstellen opgenomen in deze perspectiefnota 2025-2028.

10) Voor een toelichting verwijzen wij u naar het investeringsplan 2025.

11) Naar aanleiding van een jaarlijks terugkerend rekeningresultaat wordt voorgesteld om de volgende uitgaven en inkomsten structureel aan te passen met per saldo € 1.250.000 voordelig.

De post toeristenbelasting kan met € 250.000 verhoogd worden, zo ook de post OZB met € 100.000 door o.a. nieuwbouw en omzetting niet-woningen naar woningen. Verder is het verantwoord om de post parkeeropbrengsten met € 50.000 te verhogen, zo ook de stelpost afschrijvingen met € 250.000 (stelpost

wordt dan € 500.000). Dit laatste is verantwoord omdat structureel investeringen later uitgevoerd worden dan gepland waardoor jaarlijks gereserveerd budget voor afschrijvingslasten incidenteel vrijvalt dat feitelijk als structureel gezien kan worden. Daarnaast kan het budget voor kosten Wmo met € 100.000 verlaagd worden omdat er jaarlijks teveel budget hiervoor begroot is.

Daarnaast is in het gepresenteerde meerjarenperspectief (nog) rekening rekening gehouden met een indexatie voor alle (overige) budgetten van 2,8%. In de praktijk blijkt dit structureel niet volledig nodig te zijn. Het is verantwoord om dit gereserveerde bedrag met 50% te reduceren waardoor een besparing van € 500.000 ingeboekt kan worden.

Als het college met deze voorstellen akkoord gaat, is het voorstel om deze bedragen incidenteel in 2024, daar waar dat van toepassing is (€ 750.000), met de tussenrapportage 2024 mee te nemen ten gunste van de algemene reserve.

Tussenstand algemene reserve

In het onderstaande overzicht is de besluitvorming t/m raad 17 april 2024 en het college t/m 16 april 2024 meegenomen	
Stand Programmabegroting 2024	9.566.171
Raad 09/11/2023 Rapportage grote projecten grondexploitaties	-250.623
Raad 09/11/2023 Gevolgen CAO 2023 GGD	-41.308
Raad 19/12/2023 Uitkomsten septembercirculaire 2023	114.279
Raad 19/12/2023 Huis van ontwikkeling 2024 en 2025	-1.255.332
Raad 19/12/2023 Renovatie wielervedaan sportpark Den Burg-Zuid (kapitaallasten 2014+gedeelte vervanging hekwerk)	-48.800
RIB 23/01/2024 Uitkomsten decembercirculaire 2023 (verwerkt in 2023/feitelijke besluitvorming via jaarrekening 2024)	284.684
Raad 19/12/2023 Afweging toegang Kogerstrand I (kapitaallasten 2024)	-14.667
Raad 28/02/2024 Afweging toegang Kogerstrand II (kapitaallasten 2024)	-14.667
Raad 20/03/2024 Voorbereidingskrediet voor vervolg verduurzaming en modernisering schoolgebouwen	-370.000
Raad 17/04/2024 Flexwoningen Marsweg	-3.700.000
Raad 17/04/2024 Tijdelijke huisvesting Vliekotter	-224.000
Raad 17/04/2024 Wandelnetwerk	-138.509
College 16/04/2024 Vaststellen uitvoeringsprogramma's Sociaal Domein 2024-2027	-505.755
Niet ingezet budget indexering 2024	630.067
Voorstellen perspectiefnota 2025	-4.290.085
Voorlopig rekeningresultaat 2023 na resultaatbestemming	4.266.431
Actuele tussenstand per perspectiefnota 2025	4.007.886

Toelichting op de tussenstand algemene reserve

Dit is € 2,0 miljoen boven de ondergrens van € 2 miljoen (let wel inclusief voorlopig rekeningresultaat 2023).

NB In de tussenstand van de algemene reserve van € 4.007.886 is rekening gehouden met voorstellen die in voorgaande jaren zijn geaccordeerd en die betrekking hebben op toekomstige uitgaven. Het gaat in totaal om € 1.375.000 en gaat over:

Raad 10/11/2021 Motie 'meer handjes aan het kraambed van woningen voor 2025 (€70.000). Raad 09/11/2022 Programmabegroting 2023, voorstel vierjarig subsidieplafond voor duurzame investeringen in woningen jaarschijf 2025 en 2026 (€ 1.000.000) en digitoegankelijkheid op bestaande subsidies toepassen, jaarschijf 2025 (€ 18.000), archief tijdsblok 2000 t/m 2012 bewerken en overbrengen, jaarschijf 2025 en 2026 (€ 100.000) en interne controle versterken (per saldo € 82.000). Raad 20/09/2023 Kaders subsidie BCF Stichting Texels Museum, jaarschijf 2025 (€ 90.000). Raad 09/11/2023 subsidie Stichting Texel Cultuureiland (€ 15.000).

Financiële vertaling voorstellen

nummer		Voorstel	Incidenteel	Structureel	Opmerkingen
		Programma 0			
1	0.1	Instellen bestemmingsreserve programmaliijn Regiodeal de Waddeneilanden	2.325.000		
2	0.4	Arbeidsmarkt communicatiebeleid/ employerbranding/ aantrekkelijke werkgever		25.000	
3	0.4	Incidenteel A&O uitbreiding (teamleider)	80.000		2025
		Incidenteel A&O uitbreiding (teamleider)	80.000		2026
4	0.4	Incidenteel A&O HRM	110.000		2025
		Incidenteel A&O HRM	110.000		2026
5	0.4	Herwaarderingsronde	50.000		
6	0.4	Bestendigen uren communicatie		149.000	
7	0.4	Uitbreiding A&O aanbesteding		85.000	
8	0.4	Formaliseren projectassistentie Gemeentewerken		31.500	
		Programma 2			
9	2.1	Onderzoek naar verkeerssituatie rondom camping Loodsmansduin	25.000		
10	2.1	Aanleggen grasbetonstenen langs diverse buitenwegen	606.750		
		Programma 3			
11	3.2	Texel innovatief eiland		100.000	
12	3.2	Vitaal bestendige arbeidsmarkt	100.000		
		Programma 4			
13	4.2	Vervanging vloer dorps huis De Hof	20.000		
		Programma 5			
14	5.3	Bevrijdingsfeest 80 jaar vrijheid	60.000		

nummer		Voorstel	Incidenteel	Structureel	Opmerkingen
15	5.5	Schapeboetbeleid	280.579		
		Dekking uit reserve schapeboeten	-136.244		
16	5.7	Groenvoorziening pleintje hoek Warmoesstraat - Schilderend renoveren	50.000		
17	5.7	Verbeteren biodiversiteit en klimaatadaptatie plantsoenen	100.000		
		Programma 6			
18	6.1	Uitbreiding Sociaal domein		90.000	
19	6.1	Verhoging preventiebudget		35.000	
25	6.1	Texelpas	100.000	25.000	
		Programma 8			
20	8.3	Inhuur toezichthoudende taken op de bouw	104.000		
21	8.3	Inhuur handhavingsjurist	130.000		2025
		Inhuur handhavingsjurist	130.000		2026
22	8.3	Actualiseren welstandsnota	40.000		
		Programma 2 en 5*			
23	2.1	Straatmeubilair vervangen	95.000		
		Dekking begroting 2019	-170.000		
24	5.7	Groenvoorziening vervangen	75.000		
		Afspraak begroting 2019 (bedragen structureel in de begroting opgenomen)	-75.000		
Totaal			4.290.085	540.500	

Nieuwe investeringen

Nr.	Omschrijving	Bedrag excl. BTW	Exploitatie/ onderhoud excl. BTW	Afschrijving termijn	Kapitaallasten netto investering
1	Rehabilitatie van diverse wegen waaronder Pontweg Noord, Amaliaweg, Ploeglanderweg, Wilhelminalaan, Keesomlaan en Pleintje Warmoesstraat-Schilderend	10.980.400		40	658.824
2	Aanleg openbare verlichtingsnetten Wilhelminalaan grondkabels	80.000		40	4.800
3	Aanleg openbare verlichtingsnetten Wilhelminalaan OV kasten	13.500		25	1.013
4	Vervangen OV kasten	178.000		25	13.350
5	Markt en evenementkasten 3 stuks	42.000		25	3.150
6	Vervangen werktuiglastdrager	65.000		8	10.400
7	Vervangen aanhangwagens	16.500		20	1.403
8	Opstarten aanbesteding vrachtwagen/kolkenzuiger	15.000		8	2.400
	Dekking kapitaallasten beschikbaar via begroting				-97.097
	Totaal	11.390.400			598.312
	In de MJB is structureel een bedrag van € 598.312 opgenomen				
Leer-werkbedrijf De Bolder					
	Productiemiddelen				
	Totaal Leer- werkbedrijf De Bolder				

Vervangingsinvesteringen

Nr.	Omschrijving	Bedrag excl. BTW	Afschrijvingstermijn	Kapitaallasten
	Gemeente			
1	Ransomes maaimachine. Deze machine is afgeschreven in 2025 maar kan technisch gezien nog een jaar mee. Wordt in 2026 vervangen.	108.000	8	17.280
2	Firewall voor digitaal netwerk	20.000	3	7.367
Totaal		128.000		24.647

DSW De Bolder			
Afgeschreven productiemiddelen			
Totaal De Bolder			

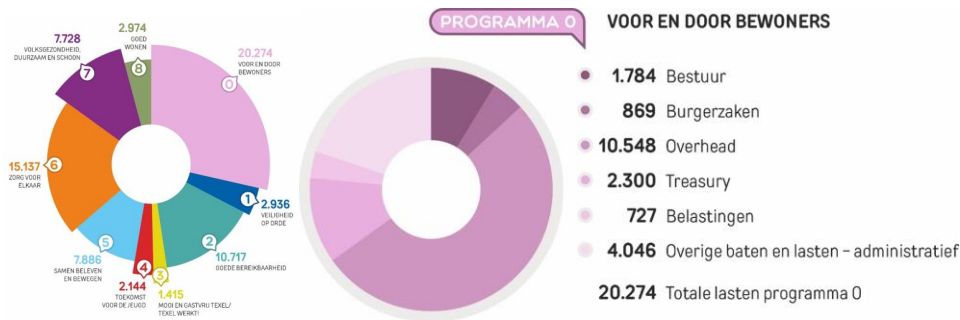
Programma 0. Voor en door bewoners

Wat willen we bereiken?

Bij ons staat toegankelijke dienstverlening voorop, dit door middel van een persoonlijke afspraak, maar dit kan ook digitaal en telefonisch. We streven ernaar dat iedereen moeiteloos met ons kan schakelen, 'digitaal waar het kan en persoonlijk waar het nodig is'. Onze focus ligt op het bieden van persoonlijke ondersteuning aan bewoners die dat wensen of dat nodig hebben. Door zo veel mogelijk op afspraak te werken, creëren tijd om om ook de persoonlijke aandacht te kunnen bieden. We hebben daarbij ook aandacht voor mensen met een laaggeletterdheid en/of digitale beperkingen.

Wij geloven in de kracht van onze gemeenschap en omarmen deze, terwijl we ondersteuning bieden waar nodig. Via de Texelse benadering van burgerparticipatie faciliteren wij actieve deelname aan het lokale beleid. Transparantie staat bij ons hoog in het vaandel. Wij streven ernaar om onze informatie gemakkelijker vindbaar, deelbaar, toegankelijk en goed te archiveren te maken.

Als zelfstandige gemeente werken we nauw samen met de Noordkop en de Waddeneilanden. Onze financiële basis is solide, met een strakke begroting en moderne, toekomstbestendige ICT-systemen. We hebben veel aandacht voor informatiebeveiliging, privacy van uw gegevens en de hybride werken waar dit passend is.

APV	Nota Verbonden Partijen
Treasurystatuut	Kwaliteitshandvest
Missie en visie en meerjarenplan	Structuurvisie Texel op koers
Gedragcode voor politieke ambtsdragers	Gedragcode voor ambtenaren
Leidraad integriteit bij werving en selectie	Regeling melding financiële belangen
Protocol integriteitsschendingen	Regeling melding vermoeden misstand
Regeling melding vermoeden misstand	Texelse aanpak voor burgerparticipatie
Financiële verordening - Art 213 Gemwet	Informatiebeleidsplan 2023 - 2027

Waar hebben we al op ingezet?

0.1 Bestuur

We zetten in op samenwerking met de inwoners, mede door overleg tussen dorpscommissies en gemeente. We zetten in op de regiodeal Wadden en werken daarin samen met de andere Waddeneilanden. Daarnaast werken we samen in de Noordkop en zetten we ons in voor de versterking van de belangen van de Noordkop.

Waar hebben we al op ingezet?

0.2 Burgerzaken

De dienstverlening op Texel is toegankelijk en begrijpelijk voor iedereen. Of dat nu aan de balie is, online of aan de telefoon. Iedereen kan eenvoudig zaken met ons doen. Waar nodig verbeteren we deze dienstverlening. Vanuit het principe 'digitaal waar het kan en persoonlijk waar het nodig is' gaan we mee met de ontwikkelingen die er zijn.

Waar hebben we al op ingezet?

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

We zorgen goed voor de instandhouding van gebouwen, gronden en landerijen die de gemeente (al of niet tijdelijk) in bezit heeft en niet in exploitatie neemt. We beheren de locaties en verhuren locaties waar dat ogelijk is.

Waar hebben we al op ingezet?

0.4 Overhead

Om de uitvoering van alle diensten van de gemeente zo goed mogelijk te kunnen uitvoeren, worden kosten gemaakt die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. In de huidige arbeidsmarkt vraagt dit veel inspanning om de organisatie op sterkte te houden. We zetten in op effectieve arbeidsmarktcommunicatie voor het versterken van de organisatie.

Waar hebben we al op ingezet?

0.63 Parkeerbelasting

Voor het bekostigen van het parkeren op het eiland, zijn er verschillende middelen beschikbaar. Hiermee houden we Texel bereikbaar. De middelen zijn:

- heffing en invordering;
- opbrengsten parkeerfaciliteiten;
- opbrengsten boetes.

We zetten de middelen passend in en handhaven daarop structureel.

Waar hebben we al op ingezet?

0.7 Texelse Aanpak Burgerparticipatie

De aanpak wordt in de loop van 2024 geëvalueerd. Op basis van de evaluatie zullen met name enkele projecten gericht op rehabilitatie infrastructuur (Beheerplan Wegen) volgens de participatie-aanpak worden uitgevoerd en vervolgens geëvalueerd. De raad zal daarover vooraf worden geïnformeerd.

Nieuwe voorstellen

Voorstel 2	Arbeidsmarkt com.beleid/ employerbranding/ aantrekkelijke werkgever		
Programma/taakveld	0-0.4		
Motivatie	<p>Vanwege de krapte op de arbeidsmarkt is de gemeente Texel eind 2023 gestart met de ontwikkeling van een doordacht arbeidsmarktcommunicatiebeleid om competente, geïnteresseerde en betrokken medewerkers aan te trekken en te behouden. Prettig en bedoeld bijeffect is de positieve uitstraling van de gemeente als werkgever richting alle Texelaars, een selecte doelgroep overkanters en trots en behoud van de huidige medewerkers.</p> <p>Voor de verdere uitrol van dit arbeidsmarktcommunicatiebeleid en deze employer branding zijn we toe aan ontwikkeling en uitwerking van het werkgeversmerk, passend bij de identiteit en het toekomstbeeld van gemeente Texel, gevolgd door een campagne en zichtbaarheid via diverse kanalen. Het eenmaal vastgestelde arbeidsmarktcommunicatiebeleid moet een vaste plek krijgen in de plannen en op de agenda's van zowel het team van HRM als het team van Communicatie. Het aantrekken, boeien en binden van werknemers is een gedeelde verantwoordelijkheid. Het verdient aanbeveling voor de komende jaren structureel budget te reserveren voor evaluatie, bijstelling en onderhoud van het beleid, de campagne en de uitingen.</p>		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 25.000	Structureel	Begroting 2025 e.v.
Toelichting financieel			
Voorstel 3	Incidenteel A&O uitbreiding (teamleider)		
Programma/taakveld	0-0.4		
Motivatie	<p>1 fte teamleider Bedrijfsvoering (voorlopig voor 2 jaar als pilot). De voormalige manager Advies & Ondersteuning heeft geconstateerd dat op het onderdeel Bedrijfsvoering een teamleider noodzakelijk is. Gemeentesecretaris en OR hebben daarmee ingestemd, maar zien dit graag als pilot voor 2 jaar waarna wordt geëvalueerd of de functie structureel dient te worden ingevuld.</p>		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 80.000	Incidenteel	Begroting 2025
	€ 80.000	Incidenteel	Begroting 2026
Toelichting financieel			
Voorstel 4	Incidenteel A&O HRM		
Programma/taakveld	0-0.4		
Motivatie	<p>Tijdelijk, voor twee jaar, uitbreiding/ondersteuning HRM i.v.m. arbeidsmarktsituatie (recruiter) en inzet op grote projecten zoals SPP, Organisatie op Koers en beleidsmatige ontwikkelingen uit de CAO zoals bijvoorbeeld vitaliteit en werken in een gezonde en veilige omgeving.</p>		

Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 110.000	Incidenteel	Begroting 2025
	€ 110.000	Incidenteel	Begroting 2026
Toelichting financieel			
Voorstel 5	Herwaarderingsronde		
Programma/taakveld	0-0.4		
Motivatie	De laatste keer dat gemeentebreed functies zijn beschreven en gewaardeerd was in 2013. Inmiddels is er veel geschoven met taken en verantwoordelijkheden en is er het nodige veranderd in de werkzaamheden. Het is daarom tijd voor een gemeentebrede herwaarderingsronde. Voor deze werkzaamheden wordt een extern bureau ingeschakeld.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 50.000	Incidenteel	Begroting 2025
Voorstel 6	Bestendigen uren communicatie		
Programma/taakveld	0-0.4		
Motivatie	<p>Voor het bestendigen van de communicatie inzet op gemeentelijke onderwerpen vragen wij een bedrag van € 149.000 structureel.</p> <p>De afgelopen jaren is de vraag naar communicatieondersteuning toe genomen. Gemeentelijke onderwerpen worden groter en complexer en vragen om meer aandacht voor de communicatie. En landelijke thema's zoals het tekort aan betaalbare woningen, de energie- en vluchtelingen crisis en de Omgevingsvisie/wet vragen een stevige communicatievisie en aanpak. Communicatie wordt steeds veelzijdiger en onoverzichtelijker en informatie verspreid zich sneller. Daarnaast is sprake van een toename van maatschappelijk onbehagen en polarisatie. Ingezette ontwikkelingen als het Inwonersberaad en de professionalisering van participatie dragen bij aan het herstel van vertrouwen, maar vragen ook om communicatie ondersteuning.</p> <p>De afgelopen jaren is de toename aan communicatieondersteuning incidenteel opgelost. Om de kwaliteit en continuering van de communicatie te bestendigen is een structurele urenuitbreiding nodig. De huidige formatie is 2,1 fte, gevraagde uitbreiding is 1,5 fte.</p>		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 149.000	Structureel	Begroting 2025 e.v.
Toelichting financieel			
Voorstel 7	Uitbreiding AO aanbesteding		
Programma/taakveld	0-0.4		

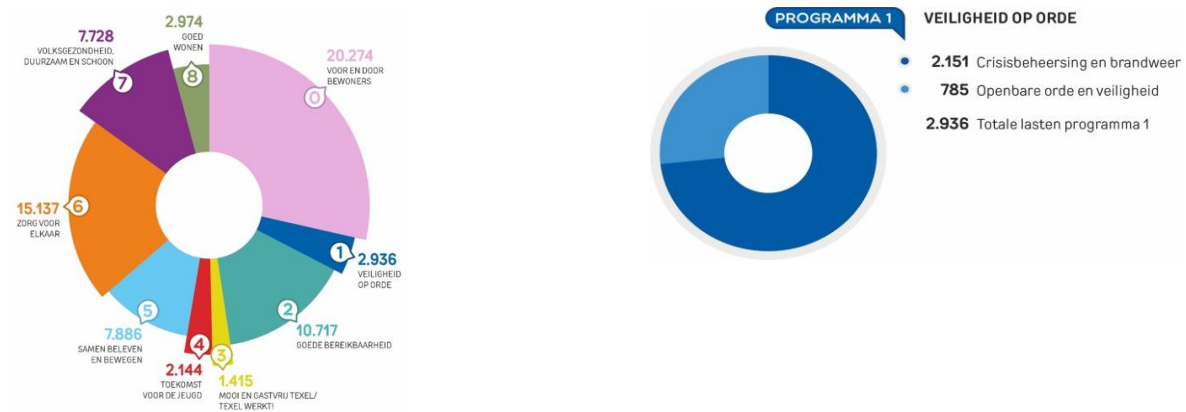
Motivatie	1 fte adviseur inkoop en aanbesteding. In de hele organisatie is er behoefte aan een adviseur inkoop & aanbesteding. Als gemeente lopen we risico's (financieel en qua rechtmatigheid) wanneer de inkoop en aanbesteding niet op orde is. Het is noodzakelijk voor een gedegen bedrijfsvoering om de professionele kennis op dit gebied in eigen huis te hebben. De loonkosten voor een full-time adviseur III bedragen € 110.000. Er is een structureel inhuurbudget beschikbaar van € 25.000 waardoor wordt gevraagd:		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 85.000	Structureel	Begroting 2025 e.v.
Toelichting financieel			
Voorstel 1	Instellen bestemmingsreserve programmalijn Regiodeal de Waddeneilanden		
Programma/taakveld	0-0.1		
Motivatie	<p>Door de raad is op 16 februari 2022 het uitvoeringsplan programmaplan de Waddeneilanden ter kennisgeving aangenomen. Er is nu duidelijkheid over de bijdragen van de eilanden.</p> <p>In totaal is er voor de Regiodeal € 36 miljoen beschikbaar. Hiervan wordt € 9 miljoen van de Waddeneilanden gevraagd. Een bedrag van € 5 miljoen is beschikbaar voor de versnellingsgelden woningbouw 2023. De overige € 31 miljoen is voor 5 programmalijnen beschikbaar gesteld. Hiervan moeten de Waddeneilanden 25% van bijdragen (het Rijk draagt 50% en de provincie Noord-Holland en Fryslân dragen 25% bij).</p> <p>De verdeling van de bijdragen zal conform de huidige verdeelsleutels plaatsvinden, dat betekent voor Texel 30% zijnde € 2.325.000. Het voorstel is om voor dit bedrag een bestemmingsreserve in te stellen.</p> <p>De verwachting is dat dit bedrag niet (volledig) noodzakelijk is. Projecten die in aanmerking komen voor een bijdrage uit de Regiodeal, vallen te zijner tijd weer vrij ten gunste van de Algemene Reserve.</p>		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 2.325.000	Incidenteel	Begroting 2025
Toelichting financieel			
Voorstel 8	Formaliseren projectassistentie Gemeentewerken		
Programma/taakveld	0-0.4		
Motivatie	Voor 2025 e.v. wordt structureel 0,5 fte (18 uur per week) projectassistentie gevraagd voor langlopende projecten bij Gemeentewerken. De afgelopen vier jaar is projectassistentie ingezet en incidenteel gedekt. Gebleken is dat structurele ondersteuning van de projectleider(s) noodzakelijk en efficiënt is.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 31.500	Structureel	Begroting 2025 e.v.
Toelichting financieel			

Programma 1. Veiligheid op orde

Wat willen we bereiken?

We waarborgen de algemene veiligheid in onze gemeente, zowel fysiek als sociaal. Meer specifiek handhaven we de openbare orde en bieden we bescherming aan inwoners en eigendommen tegen bedreigingen zoals criminaliteit, overlast en calamiteiten, maar ook houden we toezicht op naleving van bepaalde wetten en verordeningen. Daarnaast nemen we maatregelen om criminaliteit, ongevallen en andere veiligheidsrisico's te beperken of te voorkomen. Tot slot bereiden we ons voor en reageren we op rampen en crises, om de impact op de gemeenschap te minimaliseren en de veiligheid van inwoners en bezoekers zoveel als mogelijk te waarborgen, voor een groot deel via een gemeenschappelijke regeling is belegd bij de Veiligheidsregio. Dit alles vereist een integrale aanpak waarbij verschillende instanties en belanghebbenden samenwerken.

Algemene Plaatselijke Verordening	Integraal Veiligheidsplan
Damoclesbeleid	Bibob-beleid

Waar hebben we al op ingezet?

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

We willen ons effectief voor te bereiden en te reageren op rampen, crises, noodsituaties en incidenten. Dit omvat het voorbereiden op, reageren op en herstellen van rampen, crises en incidenten, met als doel het minimaliseren van schade en het bieden van adequate hulp en ondersteuning aan getroffen en geïmponeerden. Door middel van samenwerking met diverse overheidsinstanties, hulpdiensten en de gemeenschap streven we naar een veerkrachtige en goed voorbereide gemeente die in staat is om snel en adequaat te handelen in geval van calamiteiten.

1.2 Openbare orde en veiligheid

We willen een veilige woon- en leefomgeving voor onze inwoners en bezoekers te creëren, te bevorderen en te behouden. Dit omvat onder meer het waarborgen van de openbare orde, het voorkomen en beperken van criminaliteit en overlast, en het handhaven van bepaalde wetten en verordeningen. Door middel van samenwerking met relevante partners en het ontwikkelen van passend beleid streven we naar een gemeenschap waarin iedereen zich veilig kan voelen.

Nieuwe voorstellen

Geen nieuwe voorstellen.

Programma 2. Goede bereikbaarheid

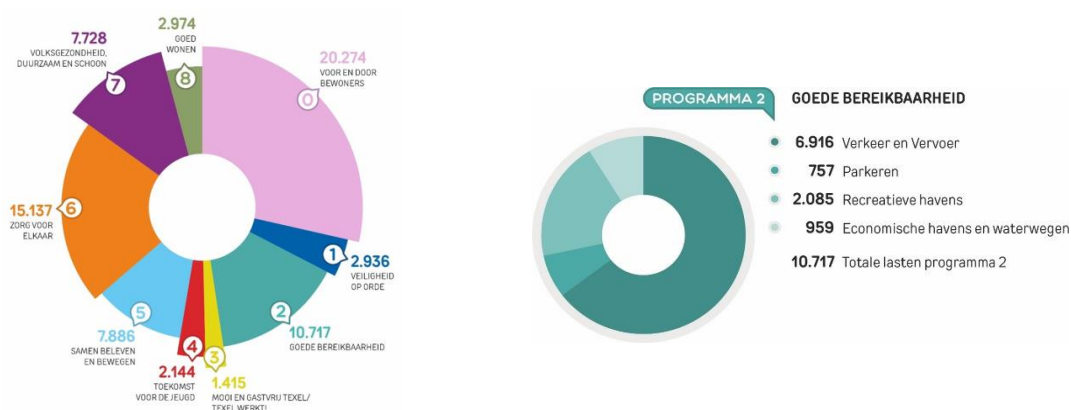
Wat willen we bereiken?

Dit programma gaat over de bereikbaarheid op en naar Texel. Daarbij zijn we zelf verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van een wegen-, straten- en fietspadennet over het hele eiland en voetpaden binnen de bebouwde kom. We willen een veilige infrastructuur die passend is bij het verkeersaanbod. Bij rehabilitaties en reconstructies van de infrastructuur richten we de weg zo veilig mogelijk in, waarbij we ondersteund worden door de Provincie.

Een belangrijk onderdeel van de bereikbaarheid is goed functionerend openbaar vervoer. De verantwoordelijkheid voor het busvervoer ligt bij de Provincie, en wij blijven in gesprek met de Provincie over mogelijke verbeteringen.

Als eiland zijn wij sterk afhankelijk van de veerverbinding met Den Helder. We werken samen met de TESO aan de bereikbaarheid van het opstelsterrein op Texel. We ondersteunen waar mogelijk in de lobby richting Rijkswaterstaat inzake het onderhoud en spoedige reconstructie van de aanlandingen in Den Helder en op Texel.

We zijn over water ook bereikbaar via de NIOZ haven en Haven Oudeschild.

IBOR-plan 2024-2028

Beheerplan Watersystemen 2017

Gemeentelijk rioleringsplan

Beheerplan Straatmeubilair

Beheerplan Wegen

Veilig en verlicht Texel

Structuurvisie Texel op koers 2020

Parkeer- en Verkeerscirculatieplan Den Burg

Mobiliteitsvisie Texel 2015 - 2025

Beleidsplan civiele kunstwerken 2016

Verkenning haven Oudeschild

Actieplan Mobiliteit Texel 2016-2025

Afwegingskader voor havens Oudeschild en NIOZ : welke maritieme ontwikkelingen zijn mogelijk (in plaats van Maritiem Beleidsplan)

Parkeer- en Verkeerscirculatieplan De Koog

Waar hebben we al op ingezet?

2.1 Verkeer en vervoer

We willen dat ons bestaande wegen-, straten-, fiets- en wandelpadennet goed onderhouden is. Daarvoor zorgen we dat de budgetten voor onderhoud en vervanging op orde blijven. Het gebruik van de fiets als vervoermiddel op het eiland stimuleren we zoveel mogelijk.

Sinds 2021 hebben we de fietspaden, wegen en parkeerterreinen van Staatsbosbeheer overgenomen. De afgelopen jaren zijn met name de fietspaden voortvarend opgeknapt. De waardering van bezoekers op het onderdeel fiets- en wandelpaden is hierdoor ook flink gestegen. We willen deze lijn vasthouden.

Als onderlegger voor het beheer en onderhoud is er in 2023 een Wegenbeheerplan vastgesteld voor een periode van 5 jaar. Er wordt gewerkt aan een mobiliteitsvisie waarmee we richting geven aan de aanpassingen in de infrastructuur die we de komende jaren gaan doen.

Waar hebben we al op ingezet?

2.2 Parkeren

We zorgen voor voldoende parkeerplaatsen voor zowel auto's als fietsen en een goede bewegwijzering daarvoor. Binnen de dorpskernen krijgen voetgangers en fietsers de ruimte.

Bij het opknappen van de parkeerterreinen bij de strandslagen investeren we om deze in lijn te krijgen met de kustvisie. Dat betekent dat er extra inzet wordt gevraagd om deze te verhogen.

Waar hebben we al op ingezet?

2.4 Economische havens en waterwegen

We willen economisch gezonde havens (Oudeschild en NIOZ) en een daarbij passende beheer- en exploitatievorm. De ontwikkelingen in de haven van Oudeschild versterken de toeristische beleving en moeten behouden blijven als karakteristieke vissers- en werkhavens met bijbehorende sfeer en bedrijvigheid. Vanuit beheer en exploitatie van de haven van Oudeschild, gaan we investeren in onderhoud en vervanging van de haven, om de kwaliteit goed te houden.

Waar hebben we al op ingezet?

2.5 Openbaar vervoer

We willen autogebruik terugdringen. Hiervoor is antwoord op de vraag, of meer openbaar vervoer hiervoor een goede oplossing voor is. De veerverbinding tussen Den Helder en Texel is van cruciaal belang en we bespoedigen de vervanging van de Rijkswaterstraat bruggen zoveel mogelijk. De vervanging van de aanlanding bij 't Horntje heeft de hoogste prioriteit.

Nieuwe voorstellen

Voorstel 9	Onderzoek naar verkeerssituatie rondom camping Loodsmansduin		
Programma/taakveld	2-2.1		
Motivatie	<p>De verkeerssituatie op de Rommelpot tussen kruispunt Klif/Witteweg naar camping Loodsmansduin is op drukke momenten verre van ideaal. De dorpscommissie ziet ook graag een meer verkeersveiliger oplossing. De smalle asfaltweg, gecategoriseerd als erftoegangsweg 60 km/uur buiten de bebouwde kom moet alle recreatieverkeer te voet, fiets, auto, camper én bezorgend verkeer verwerken. De huidige situatie op de drukste momenten in het toeristenseizoen is ongewenst. Het smalle profiel bepaalt echter de huidige beperkte speelruimte om tot optimale oplossingen te komen. Er zal eerst grondig onderzoek moeten worden gedaan naar de knelpunten en oplossingsmogelijkheden t.a.v. de verkeerscirculatie van en naar de camping rond en in Den Hoorn al dan niet in combinatie met een andere weginrichting van de huidige toegangsweg. De toekomstplannen van camping Loodsmansduin worden hierin uiteraard betrokken. De onderzoekskosten door een verkeerskundig adviesbureau worden geraamd op € 25.000.</p>		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 25.000	Incidenteel	Begroting 2025
Toelichting financieel			
Voorstel 10	Aanleggen grasbetonstenen langs diverse buitenwegen		
Programma/taakveld	2-2.1		
Motivatie	<p>In het Beheerplan Wegen 2024-2028 is een uitgangspunt om de buitenwegen te voorzien van grasbetonstenen op de locaties waar veel schade aan de bermen wordt toegebracht door het verkeer. Oorzaak is doorgaans de relatief smalle rijbanen i.c.m. de hoeveelheid en zwaarte van het verkeer. Jaarlijks worden daarom vele kilometers wegbermen onderhouden. Op deze manier houden we de wegconstructies zolang mogelijk in een goede kwaliteit en streven we naar verbetering van de veiligheid van alle verkeer. In 2025 wordt onderzocht welke wegen (Amaliaweg, Laagwaalderweg (De Vang-Veenselangweg), Rommelpot (Klif-Loodsmansduin), Fonteinsweg (Wester slag-Jan Ayeslag), Koningsweg) op korte termijn niet op een andere manier dan met grasbetonblokken veilig kunnen worden gemaakt en leggen we hier de noodzakelijke grasbetonstenen aan. Bij de andere gevraagde trajecten worden eerst alternatieve mogelijkheden onderzocht zoals passeerstroken of eenrichtingsverkeer.</p>		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 606.750	Incidenteel	Begroting 2025
Toelichting financieel			
Voorstel 23	Straatmeubilair vervangen		

Programma/taakveld	2-2.1		
Motivatie	In 2025 wordt verder gegaan met het periodiek vervangen van de gemeentelijke banken, picknicksets, borden e.d. langs de Texelse wegen. Verder vervangen we de gemeentelijke hekwerken om de algemene begraafplaatsen in Den Burg en Oosterend. Vanwege de forse investeringen in de afgelopen jaren is voor 2025 een bedrag van € 95.000 toereikend.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 95.000	Incidenteel	Begroting 2025
	- € 170.000	Incidenteel	Reeds structureel opgenomen (besloten bij begroting 2019) € 170.000.
Toelichting financieel			
Investeringsvoorstel 1	Pontweg Noord (De Koog/Dorpsstraat - Californiëweg) rehabiliteren 2025		
Programma/taakveld	2-2.1		
Motivatie	<p>In het najaar van 2023 heeft de raad het Beheerplan Wegen 2024-2028 vastgesteld. Een aantal wegen staan voor deze periode in het kader van het structureel verbeteren/vervangen van wegverhardingen. De rehabilitatie van de Pontweg Noord (De Koog/Dorpsstraat-Californiëweg) staat nu op de planning voor 2025 en het zuidelijke deel tot de Akenbuurt voor later moment in 2026 (perspectiefnota 2026).</p> <p>De status van de weg is Gebiedsontsluitingweg. Maximumsnelheid 80 km per uur De Pontweg is de verbindingsweg tussen veerhaven/Den Burg en De Koog. Verkeersintensiteit geschat tussen de 3000 en 8000 motorvoertuigen per etmaal Huidige situatie is asfaltverharding, breed 7,20 m met aan beide zijden een vrij liggend fietspad. Op diverse plekken zijn aanliggende bushaltes aanwezig. Deze situatie voldoet aan de huidige inrichtingseisen. De weginrichting blijft daarom hetzelfde.</p> <p>De Pontweg is in slechte staat van onderhoud en technisch grotendeels afgeschreven en is een forse ingreep noodzakelijk. Voorgesteld wordt om in eerste instantie de Pontweg Noord baanbreed te versterken en tevens de naastliggende fietspaden te voorzien van nieuw asfalt. Het betreft het gedeelte tussen de kom van De Koog en de T-kruising met de Californiëweg. De Pontweg is de hoofdonsluitingsweg op Texel. Het afsluiten van deze weg ten tijde van het onderhoud voor al het verkeer heeft grote impact op de bereikbaarheid van dorpen, vakantieparken en strandlagen. Vanwege de functie en het gebruik is er voor gekozen om de rehabilitatie in twee fasen uit te voeren. Voor 2025 staat dit gedeelte op het programma en het gedeelte vanaf de Californiëweg tot de rotonde Akenbuurt in 2026.</p>		

Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
		Begroting 2025
Toelichting financieel	De afschrijfstermijn is 40 jaar	
Investeringsvoorstel 1	Amaliaweg rehabilitatie	
Programma/taakveld	2-2.1	
Motivatie	De Amaliaweg is een erftoegangsweg in het buitengebied en geldt een maximum snelheid van 60 km per uur. De verharding is versneld achteruitgegaan mede door de omleidingsroute hierlangs bij de recente verbetering van het provinciale deel van de Pontweg. De weg is nu volledig aan het einde van de technische levensduur. De weg zal moeten worden gerehabiliteerd.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
		Begroting 2025
Toelichting financieel	De afschrijfstermijn is 40 jaar	
Investeringsvoorstel 1	Ploeglanderweg rehabilitatie	
Programma/taakveld	2-2.1	
Motivatie	De Ploeglanderweg is een 60 km per uur erftoegangsweg in het buitengebied. De weg wordt veel door fietsers gebruikt en is een belangrijke recreatieve fietsverbinding. De weg door het bos in het duingebied bestaat uit een oude versleten klinkerbestrating. Omdat er geen fundering aanwezig is ontstaan wijde voegen en kuilen. Ook de betonranden zijn versleten. Een algehele vervanging met nieuwe klinkers op een granulaatfundering en een opsluiting van de rijbaan met grasbetonstenen is gewenst. De inrichting kan naar voorbeeld zijn van de Rozendijk. (kasseienstrook in midden van de rijweg)	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
		Begroting 2025
Toelichting financieel	De afschrijvingstermijn is 40 jaar	
Investeringsvoorstel 1	Wilhelminalaan herinrichting na aanbrengen riolering	
Programma/taakveld	2-2.1	
Motivatie	In de Wilhelminalaan wordt de riolering vervangen. Daarna volgt de herinrichting van de straat met onder meer nieuwe bestrating en groen. De status van de weg is Erftoegangsweg. Maximumsnelheid 30 km per uur De Wilhelminalaan is een woonstraat nabij het centrum van Den Burg. Vanwege de aanwezigheid van twee supermarkten wordt de weg veel gebruikt, de intensiteit is tussen 1500 en 3000 motorvoertuigen per etmaal. De weg bestaat uit de rijbaan, 5	

	<p>m breed met daarnaast aan beide zijden een verhoogd voetpad. Aan twee zijden is een bomenrij aanwezig. Het betreft een jaren 60 weginrichting. Deze is gedateerd en voldoet niet aan de huidige richtlijnen van het CROW.</p> <p>In de nieuwe situatie wordt alles A niveau aangelegd en uitgevoerd met gebakken straatstenen. Er komen mogelijk (deels) nieuwe bomen in de straat. De huidige bomen duwen de bestrating omhoog. Er zal kritisch gekeken worden naar de laanstructuur, met daarbij de inpasbaarheid en gesteldheid van de bestaande en eventuele nieuwe bomen. Als de straat open gaat zullen ook de kabels- en leidingenbedrijven aan het werk willen slaan om hun onderhoud te doen. Omdat de Wilhelminalaan een belangrijke straat is voor het verkeer van en naar het centrum willen we de laan in één keer voor langere tijd goed aanpakken.</p>	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
		Begroting 2025
Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 40 jaar	
Investeringsvoorstel 2	Aanleggen openbare verlichtingsnetten Wilhelminalaan grondkabels	
Programma/taakveld	2-2.1	
Motivatie	<p>Tijdens de reconstructie van de Wilhelminalaan is het nodig de energievoorziening van de openbare verlichting geheel te vernieuwen. Het betreft het aanbrengen van nieuwe grondkabels en OV-Kasten (stroomvoorziening). Bestaande kabelnetten van Liander/gemeente zijn met elkaar verweven en geven frequent veel (ondergrondse) storingen en zijn niet veilig om aan te werken. Er is tijdens de reconstructie een kans om hierin een combinatie van werkzaamheden te maken. Het betreft de omgeving Wilhelminastraat. Liander heeft geen bemoeienis met dit openbare verlichtingsnet en laat het aan de gemeente om hier een nieuw net aan te leggen. De veiligheid en betrouwbaarheid van de openbare verlichting ligt bij de gemeente als OV beheerder.</p> <p>Het betreft het aanbrengen van nieuwe grondkabels (stroomvoorziening). Voor de kabels is een bedrag van € 80.000 nodig.</p>	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 80.000	Begroting 2025
Toelichting financieel	De afschrijftermijn van de grondkabels is 40 jaar.	
Investeringsvoorstel 3	Aanleggen openbare verlichtingsnetten Wilhelminalaan OV kasten	
Programma/taakveld	2-2.1	
Motivatie	<p>Tijdens de reconstructie van de Wilhelminalaan is het nodig de energievoorziening van de openbare verlichting geheel te vernieuwen. Het betreft het aanbrengen van nieuwe grondkabels en OV-Kasten (stroomvoorziening). Bestaande kabelnetten van Liander/gemeente zijn met elkaar verweven en geven frequent veel (ondergrondse) storingen en zijn niet veilig om aan te werken. Er is tijdens de reconstructie een kans om hierin een combinatie van werkzaamheden te maken. Het betreft de omgeving Wilhelminastraat. Liander heeft geen bemoeienis met dit openbare verlichtingsnet en laat het aan de gemeente om hier een nieuw net aan</p>	

	te leggen. De veiligheid en betrouwbaarheid van de openbare verlichting ligt bij de gemeente als OV beheerder.	
	Het betreft het aanbrengen van OV-Kasten (stroomvoorziening).	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 13.500	Begroting 2025
Toelichting financieel	De afschrijftermijn van de OV-kasten is 25 jaar.	
Investeringsvoorstel 1	Herinrichting Keesomlaan gedeelte Elemert (incl. busstation) tot Beatrixlaan	
Programma/taakveld	2-2.1	
Motivatie	Dit gedeelte van de Keesomlaan krijgt een regenwaterriool en daarvoor is een krediet beschikbaar. Er is nog geen krediet voor de herinrichting van de straat. Als de straat open gaat zullen ook de kabels- en leidingenbedrijven om hun onderhoud te doen. De status van de weg is Erftoegangsweg. Maximumsnelheid 30 km per uur. Dit gedeelte van de Keesomlaan is een woonstraat nabij het centrum van Den Burg. Het betreft een eenrichtingsweg vanaf de Beatrixlaan. De verkeersintensiteit is redelijk, tussen de 750 en 2000 mvt per etmaal. De weg bestaat uit de rijbaan, 5 m breed met daarnaast aan beide zijden een verhoogd voetpad. Er is amper openbaar groen aanwezig. Het betreft een jaren 60 weginrichting. Deze is gedateerd en voldoet niet aan de huidige richtlijnen van het CROW. Het busstation is de centrale halte voor Den Burg. Deze wordt intensief gebruikt. De inrichting is gedateerd en past allang niet meer bij het huidige gebruik. Kortom, een herinrichting is hier gewenst.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
		Begroting 2025
Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 40 jaar	
Investeringsvoorstel 1	Renovatie pleintje hoek Warmoesstraat-Schilderend, zgn. Gouden Strookje	
Programma/taakveld	2-2.1	
Motivatie	Dit pleintje hoek Schilderend-Warmoesstraat in het centrum wordt ook wel "Het Gouden Strookje" genoemd. Het pleintje maakt een versleten en rommelige indruk door de concentratie van functies als afvalcontainers, fietsparkeren, grote bomen, bloembakken, kabelkasten, bestrating. De boomwortels veroorzaken forse opdruk van de verharding met het risico op valpartijen en moet worden verbeterd. Een renovatie is gewenst met onder meer nieuwe bestrating en aanpassing van het straatmeubilair. Ook gaat de aandacht uit naar de staat van kabels en leidingen.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
		Begroting 2025
Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 40 jaar	

Investeringsvoorstel 4	Vervangen OV-kasten	
Programma/taakveld	2-2.1	
Motivatie	<p>Een groot aantal openbare verlichtingskasten zijn aan vervanging toe. Er zijn technische gebreken geconstateerd die niet meer op te lossen zijn en het einde van de levensduur is bereikt. Daarnaast komen er uit inspecties gebreken die we moeten repareren om de kasten weer veilig te maken.</p> <p>De totale kosten voor het vervangen van 13 ov-kasten bedragen € 178.000. De afschrijftermijn is 25 jaar.</p>	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 178.000	Begroting 2025
Toelichting financieel	De afschrijving is 25 jaar.	

Programma 3. Mooi en gastvrij Texel/ Texel werkt!

Wat willen we bereiken?

Dit programma gaat over 'economische ontwikkelingen' inclusief 'samenwerkingsverbanden', de 'fysieke basisinfrastructuur' met betrekking tot werklocaties, het 'bedrijvenloket met bedrijfsregelingen' en de 'economische promotie'.

We blijven inzetten op een veerkrachtige economie. De samenwerkingen met de gemeenten en het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld op de andere Waddeneilanden en in de Kop van Noord-Holland en zelfs regionaal in Noord-Holland-Noord is daarbij van groot belang. We doen lokaal wat kan en regionaal wat moet.

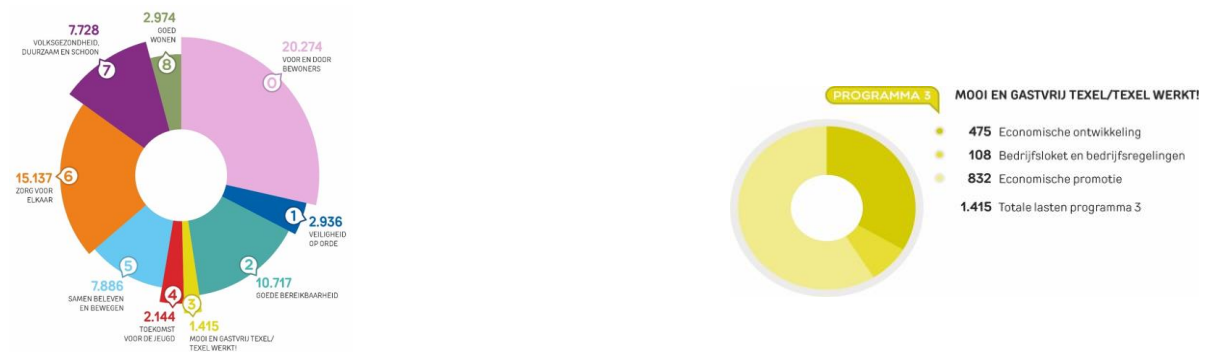
De beroepsbevolking daalt vanwege minder jongeren en meer ouderen. Het is in alle disciplines moeilijk arbeidskrachten aan te trekken. Vanuit innovatiekracht werken het bedrijfsleven en de onderwijssector en gemeente al enige jaren samen om antwoord op de arbeidsmarktproblematiek te geven. De gemeente wil daarin faciliteren. Enerzijds via Huis van Ontwikkeling. Anderzijds om samenwerkingsverbanden financieel te ondersteunen. Een bestendige arbeidsmarkt is namelijk van belang voor een stabiele toekomstgerichte economie.

Recreatie en Toerisme is economisch gezien een belangrijk pijler. De ambitie blijft:

- streven naar toerisme en recreatie dat waarde toevoegt aan de Texelse samenleving en;
- onderscheiden van andere bestemmingen, waarbij Texel haar eigen identiteit en uniciteit heeft behouden en zelfs duurzaam is verbeterd;
- balans tussen de toeristische ontwikkelingen, draagkracht van natuur en landschap en draagvlak bij de inwoners.

De andere pijlers Agri, Visserij, Zorg, Dienstverlening, Retail en Ambachten zijn voor een stabiele en toekomstgerichte economie ook van groot belang.

Bij alle economische pijlers blijven we inzetten op innovatie en transitiekracht. We blijven faciliteren opdat nieuwe economieën mogelijk zijn.

Toeristisch Toekomstplan (TTP)	Strategische visie bedrijventerreinen
Convenant en Regionale Strategische visie werklocaties	Regionale retailvisie
Retailvisie	Richting voor Economie, geef ruimte
Structuurvisie Texel op Koers	

Waar hebben we al op ingezet?

3.1 Economische ontwikkeling

De samenwerkingsverbanden Samen op Kop (Kop van Noord-Holland) en Waddeneilanden bieden mogelijkheden om in te zetten op behoud en versterking van de economie. Voor programma 3 zijn relevant:

- Samen op Kop: Thema's 'Arbeidsmarktprojecten', 'Recreatie en toerisme' en 'Werken'; in de Regiodeal NHN proberen we een aantal vraagstukken samen met de regio te versnellen (zie onder Nieuwe Ontwikkelingen).
- Regiodeal Waddeneilanden: Programmalijn 2 'Toekomstbestendig Ondernemen en Ontwikkelen' en 5 'Circulaire Economie'.

Het Toeristisch Toekomstplan wordt verder uitgewerkt via de Uitvoeringsagenda 2024-2027, zoals onderzoek naar bewonersprofijt, inzetten op gastvrij en toekomstbestendig ondernemerschap, invoeren nachtregister en vergunningstelsel logies met ontbijt en stimulering van duurzame vervoersmiddelen. Hierbij zal extra aandacht nodig zijn voor een meerjarig monitoring programma om tijdig bij te kunnen sturen als de druk op ecologie en/of leefbaarheid te sterk wordt.

Circulaire Economie wordt geïntegreerd in alle andere gemeentelijke disciplines opdat we tijdig zijn met de transitie vanwege tekorten aan grondstoffen. In 2030 moet de helft van onze grondstoffen uit hergebruikte grondstoffen bestaan. In 2050 moeten alle grondstoffen uit hergebruik komen. (Nationaal Grondstoffenakkoord 2017).

Waar hebben we al op ingezet?

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

In 2025 start de actualisatie van het bestemmingsplan voor de uitbreiding van bedrijventerrein Oudeschild. De retailsector is economisch en maatschappelijk belangrijk voor inwoners, bedrijven en gasten. De centra blijven aantrekkelijk en levensvatbaar. Daarvoor is het noodzakelijk dat ze compact, compleet en comfortabel zijn. Het standplaatsenbeleid is hier ook op afgestemd. Het streven is om het marktbeleid tevens te actualiseren.

Samen met de Texelse boeren en natuurbeheerders vindt overleg plaats over het toekomstbestendig houden van de landbouwsector en natuurdoelen. Dit zal een plek moeten krijgen in Omgevingsvisie en in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (programma 8).

De toekomstbestendige exploitatie van de Oudeschilder haven zal naar verwachting in 2025 z'n beslag krijgen (programma 2).

De reeds voelbare netcongestie voor grootverbruikers en de noodzaak om de extra wadkabel definitief in het Provinciale Investeringsprogramma Energie en Klimaat (pMIEK) opgenomen te krijgen, leiden tot het voornemen de mogelijkheden voor een gemeentelijk MIEK te verkennen (programma 7).

Waar hebben we al op ingezet?

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Ons inkoop- en aanbestedingsbeleid biedt kansen voor de lokale economie. Het gemeentelijke bedrijvenloket is een hulpmiddel voor ondernemers en gemeente met betrekking tot gemeentelijke opdrachten: ondernemers kunnen melden dat ze opdrachten voor de gemeente willen uitvoeren.

Samen met anderen, zetten we in op een bestendige arbeidsmarkt. Dat betreft investeren in de jeugd door het voor hen aantrekkelijk te maken hier te komen werken. Ook is het belangrijk dat beroepsopleidingen beter aansluiten op de arbeidsmarkt.

Waar hebben we al op ingezet?

3.4 Economische promotie

De economische promotie van het toerisme is belegd bij de VVV waarbij zij invulling geven aan de ambitie, visie en uitgangspunten uit het Toeristisch Toekomstplan.

De promotie is ook gericht op het aantrekken van deskundig personeel binnen alle economische pijlers. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt, blijft het ook belangrijk om nieuwe bedrijven, inclusief Zelfstandigen Zonder Personeel (ZZP-ers) naar Texel te trekken. Samen met het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland-Noord zetten we in op acquisitie van bedrijven die bij de identiteit en innovatiekracht van Texel passen.

In het kader van het Visserij Ontwikkel Plan werken we ook aan de promotie van onze regio Kop van Noord-Holland en Texel als visserijgemeenschap(pen).

Stichting Toeristisch Investeringsfonds Texel (STIFT) draagt ook bij aan de lokale promotie op het gebied van toerisme, infrastructuur, agri en visserij, cultuur en evenementen.

Nieuwe voorstellen

Voorstel 11	Texel innovatief eiland		
Program/taakveld	3-3.2		
Motivatie	Het is belangrijk pilots op het gebied van energie, wateropslag en duurzame landbouw en visserij te ondersteunen. En daarbij tevens inzetten op het verwerven van subsidies. Om pilots te ondersteunen is een financiële bijdrage bij de start vaak onmisbaar. Dit budget is succesvol in 2023 en deels in 2024 ingezet, zodat het voorstel is dit structureel in de begroting op te nemen.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 100.000	Structureel	Begroting 2025 e.v.
Toelichting financieel			
Voorstel 12	Vitale bestendige arbeidsmarkt		
Program/taakveld	3-3.2		
Motivatie	De beroepsbevolking daalt vanwege meer ouderen en minder jongeren. Vanwege de arbeidsmarkt is het in alle disciplines moeilijk om arbeidskrachten aan te trekken. Gezien de innovatiekracht op Texel en het vermogen om samen te werken zijn het bedrijfsleven en de onderwijssector en gemeente al enige jaren in actie om antwoord op de arbeidsmarktproblematiek te geven. Denk bijvoorbeeld aan HR-Netwerk, Kenniswerkplaats Texel, Texel Academy en de OSG De Hogeberg. In het Coalitieprogramma is aangegeven een ondersteunende en/of faciliterende rol hierbij te willen vervullen. Dat kunnen we financieel, door initiatieven vanuit het maatschappelijk veld, die gericht zijn op het vinden van oplossingen, te ondersteunen. Wij stellen voor hiervoor € 100.000,= te reserveren.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 100.000	Incidenteel	Begroting 2025
Toelichting financieel			

Investeringsvoorstel 5	Markt- en evenementenkosten vervangen (3 stuks)	
Programma/taakveld	3-3.2	
Motivatie	Een drietal marktkosten (aansturing kosten) zijn aan vervanging toe. Er zijn technische gebreken geconstateerd die niet meer op te lossen zijn en het einde van de levensduur is bereikt. Op de kosten ligt een vervangingstermijn van 25 jaar.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 42.000	Begroting 2025
Toelichting financieel	Op de kosten ligt een vervangingstermijn van 25 jaar.	

Programma 4. Toekomst voor de jeugd

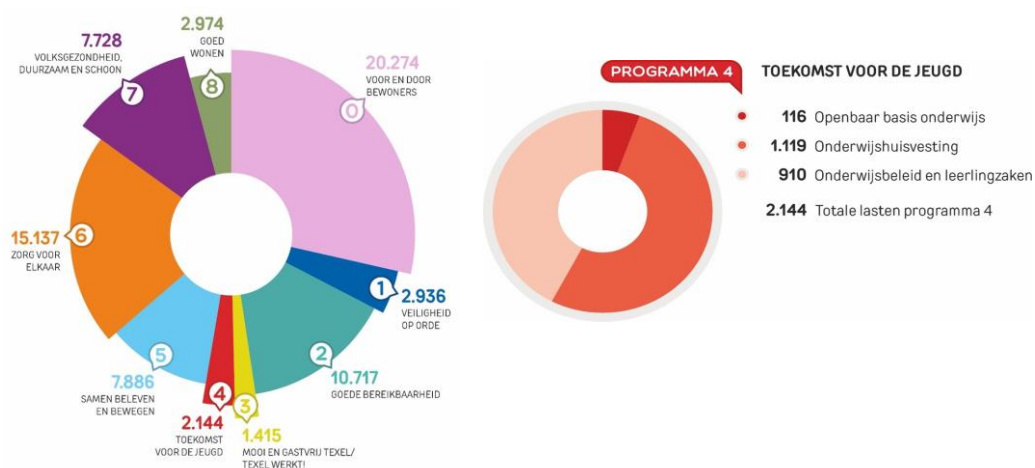
Wat willen we bereiken?

Texel is een aantrekkelijke gemeente om te leven. De rust, de ruimte, de natuur maar ook de toeristische dynamiek zorgen er voor dat het plezierig wonen en werken is op het eiland. Er heerst een goed vestigingsklimaat. Het spreekt ook jonge gezinnen aan, omdat er goede scholen zijn voor basis- en voortgezet onderwijs. De jeugd kan op Texel gezond, gelukkig en veilig opgroeien! Voor de jongste jeugd zijn er voldoende speelvoorzieningen, voor spelen, bewegen en ontdekken.

Scholen werken intensief en integraal samen. Dat gebeurt vanuit een integrale doorgaande leerlijn van 0 tot 19 jaar. Dat is geborgd in een goed ontwikkeld en sterk onderwijsnetwerk. Er zijn vijf denominaties waaruit ouders kunnen kiezen. De basisscholen in de dorpen worden zo lang als mogelijk in stand gehouden. Er heerst een uitstekend pedagogisch en didactisch klimaat. Het maakt niet uit in welk dorp leerlingen naar school gaan.

De brede scholengemeenschap OSG De Hogeberg biedt praktijkonderwijs, vmbo, mavo, havo en vwo. VMBO heeft de sectoren toerisme, techniek, horeca, zorg en bouw. De doorgaande leerlijnen tussen het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs sluiten goed op elkaar aan.

Inwoners zijn zelfredzaam en kunnen geestelijk en lichamelijk vitaal ouder worden. Elke (jong-)volwassene moet voldoende kunnen lezen, schrijven en rekenen en daarvoor kunnen werken aan zijn of haar basisvaardigheden. En dat begint al bij de jeugd!

Visie op onderwijs 'Passend Thuisbij Onderwijs' op Texel

Contourendocument Ontwikkeling Onderwijs Texel

Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Texel

Verordening materiële gelijkstelling onderwijs

Verordening leerlingenvervoer gemeente Texel

Texel Agenda Onderwijs & Zorg

Waar hebben we al op ingezet?

4.1 Openbaar basisonderwijs

Er zijn vier openbare basisscholen, waarvan een bijzondere school voor basisonderwijs (Het Kompas). Het regulier openbaar basisonderwijs is bestuurlijk geborgd in een zelfstandige stichting: Stichting Kopwerk. Zij vertegenwoordigt OBS Jac. P. Thijsseschool, OBS De Bruinvis en OBS Durperhonk. Het Kompas valt bestuurlijk onder Stichting Samenwerkingsscholen Den Helder.

De voorzieningen voor het bewegingsonderwijs worden gefaciliteerd door de gemeente. Het bewegingsonderwijs vindt plaats in de sporthal in Den Burg en de sportzalen in de dorpshuizen.

De scholen werken nauw samen. Dat gebeurt op basis van de "Texelse Agenda Onderwijs en Zorg" en de Texelse Onderwijsvisie. Op basis van deze agenda worden initiatieven voor Passend Thuisnabij Onderwijs en één integraal onderwijskundig en organisatorisch en netwerk ontplooid.

Waar hebben we al op ingezet?

4.2 Onderwijshuisvesting

De gemeente heeft een wettelijke taak voor onderwijshuisvesting. Voor dit beleid gebruikt de gemeente de Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Texel. Dit beleid geldt voor het openbaar en het bijzonder onderwijs in de gemeente.

Het faciliteren van voorzieningen voor het bewegingsonderwijs is ook een taak van de gemeente. De uitgangspunten voor het basis- en voortgezet onderwijs worden daarvoor in acht genomen. Het bewegingsonderwijs vindt plaats in de TXL-Sporthal in Den Burg en de sportzalen in de dorpshuizen.

Actueel is de planvorming voor het verduurzamen en moderniseren van de schoolgebouwen van de scholen in de dorpen. Dit is het vervolg op de al gerealiseerd "De Skool" in Den Burg. Actueel is ook dat de gemeente en de schoolbesturen op basis van het huidige beleid van het Rijk toe werken naar Integrale Huisvestingsplannen. De verduurzamingsambitie van de gemeentelijke gebouwen wordt hierin meegenomen.

Waar hebben we al op ingezet?

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

De gemeente voert het Rijksbeleid voor onderwijsachterstanden uit (Gemeentelijk Onderwijs Achterstanden Beleid, GOAB). Er wordt een programma voor voorschoolse Educatie gevolgd en kinderen in het basisonderwijs krijgen extra taalonderwijs via de Taalklas.

De gemeente voert aanvullend onderwijsbeleid. Daaronder valt het volgende.

De scholen en de gemeente vinden het belangrijk dat leerlingen uitstekend bewegingsonderwijs krijgen. Daarom worden gymlessen verzorgd door gediplomeerde vakdocenten. De meerkosten van dit beleid subsidieert de gemeente (de zogeheten tweede gymles).

Kinderen met een motorische achterstand krijgen extra aandacht, zowel voor de grove als fijne motoriek. Daarvoor ontvangen de scholen een subsidie voor MRT.

De scholen ontvangen een subsidie voor schoolbegeleiding; middelen om, naast specifieke taalondersteuning, op heel veel verschillende gebieden kinderen de ondersteuning te geven die nodig zijn om achterstanden te verhelpen of voorkomen.

Scholen kunnen kinderen laten screenen in de groepen 1 en 2, bij wie het vermoeden op spraakachterstanden bestaat. De gemeente vergoedt deze voorziening. Als onderdeel van het GOAB, gebeurt dit ook bij kinderen in de voorschool.

Om kinderen meer in contact te laten komen met cultuur, stelt de gemeente een subsidie aan de scholen beschikbaar om extra cultuuractiviteiten te kunnen organiseren.

Ouders van kinderen, waarvan de meest dichtbij gelegen passende school verder weg ligt dan 6 km., kunnen in aanmerking komen voor leerlingenvervoer, indien wordt voldaan aan de voorwaarden. Voor dit beleid hanteert de gemeente de Verordening Leerlingenvervoer gemeente Texel. Kinderen die naar een school moeten die niet op Texel staat (voornamelijk scholen voor speciaal onderwijs), kunnen ook in aanmerking komen voor een voorziening leerlingenvervoer.

Nieuwe voorstellen

Voorstel 13	Vervangen sportvloer gymzaal dorps huis De Hof		
Programma/taakveld	4-4.2		
Motivatie	<p>De sportvloer van de gymzaal in dorps huis De Hof heeft het einde van de technische levensduur bereikt. De vloer is onderdeel van de gyminventarissen voor het onderwijs waar de gemeente voor zorgt. De vloer is slecht, weliswaar nog net veilig.</p> <p>De gymzaal wordt hoofdzakelijk gebruikt voor de gymlessen voor de leerlingen van de Lubertischool. Deze lessen moeten door kunnen gaan. Momenteel wordt ook onderzocht wat het toekomstperspectief is van het gebouw van het dorps huis. Dit gaat naar verwachting nog enkele jaren duren.</p> <p>Om de vloer in stand te houden en voor de komende jaren veilig te houden is een 'tussenvorm' voor een nieuwe vloer noodzakelijk. De vloeren voorzien van een nieuwe laklaag is te weinig (€ 6.000) en een geheel nieuwe vloer met een nieuwe ondervloerconstructie (€ 50.000) is op dit moment niet reëel. Daarom is een tijdelijk oplossing, vloer die 5+ jaren mee gaat, de beste optie: eenvoudige, nieuwe rubber toplaag aanbrengen met belijning en coating. Kosten: ca. € 20.000 inclusief btw en montage.</p>		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 20.000	Incidenteel	Begroting 2025
Toelichting financieel			

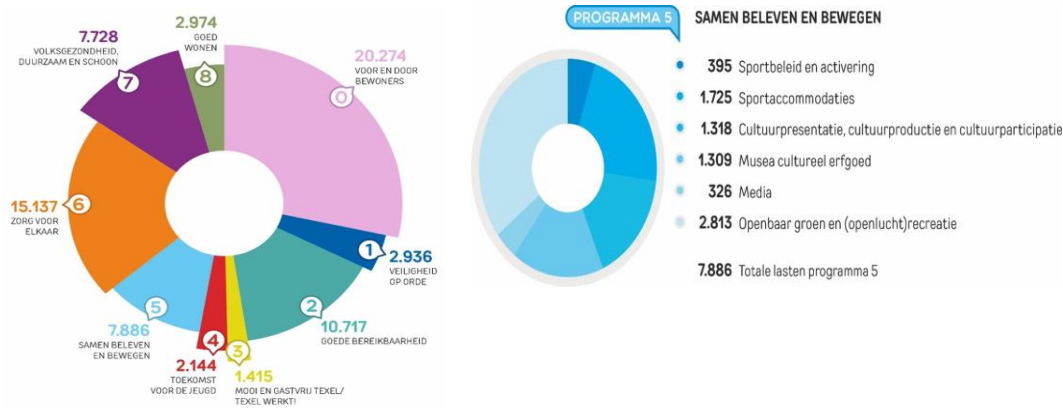
Programma 5. Samen beleven en bewegen

Wat willen we bereiken?

Dit programma gaat over sport, cultuur, groen en recreatie. Belangrijkste doelstelling van dit programma is het creëren en behouden van een fijne, gezonde, sociale en uitdagende leefomgeving. Voldoende voorzieningen en een divers aanbod aan activiteiten op het gebied van sport, spel, kunst, cultuur en ontspanning dragen bij aan een gezonder en gelukkiger leven van mensen.

Op de plek van de oude Thijsseschool bouwen we een nieuw sociaal cultureel centrum; het Thijsssehuis. Het Thijsssehuis wordt een, voor een gemeente van onze omvang, unieke plek. Hier kunnen initiatieven op het gebied van kunst, cultuur en literatuur elkaar versterken. Een plek waar iedereen zich op deze gebieden kan vermaken en verder kan ontwikkelen.

De taakvelden natuur, landschap, openbaar groen en (openlucht)recreatie zijn nieuwe, maar logische toevoegingen aan het programma 'Samen beleven en bewegen'. Een goede balans tussen het gebruik en de belasting van de fysieke ruimte voor de sociale aspecten enerzijds en het behoud en de bescherming van de natuurlijke en landschappelijke waarden van de fysieke ruimte anderzijds zijn cruciaal voor een vruchtbare toekomst.

Structuurvisie Texel op koers	Cultuurvisie Texel 2017, Cultuur ontwikkeld
Erfgoednota Texel 2017, Texel is de Reede	Beleidsnota sport Texel 2017, Texel in beweging als sporteiland
Kerkenvisie Texel	Uitvoeringsregeling subsidie kunst en cultuur 2020
Uitvoeringsregeling subsidie sport 2022	Uitvoeringsregeling subsidie schapenboeten en monumenten 2020
Algemene subsidieverordening Texel 2020 (2020)	Verordening Adviescommissie Cultuurbeleid 2018
Erfgoedverordening Texel 2018	Percentageregeling kunst in de openbare ruimte Texel 2021
Beleidsregels Uitvoeringsregeling Evenementen gemeente Texel 2023	Spelen op Texel, onderzoek huidige situatie en een nieuwe visie op spelen
Uitvoeringsrichtlijnen monumentenzorg Texel 2020	Programma Toezicht instandhouding monumenten Texel 2021-2023
Groenplan GW	Schapenboetenbeleid 2023
Strandnota	Visie en meerjarenprogramma strand en duingebied
Beleidsnotitie Natuur en Landschap Texel	Subsidierelaties Texel

Waar hebben we al op ingezet?

5.1 Sportbeleid en activering

De gemeente heeft een brede benadering en kijkt op de functie van sport. Sport is een leuke en gezonde vorm van vrijetijdsbesteding en draagt bij aan de vitaliteit van mens en maatschappij. Door sport ontmoeten mensen elkaar. Regelmatig sporten en bewegen vergroot het welzijn en de gezondheid van de sporter. Sport bevordert samenwerking, stelt normen en waarden en biedt mogelijkheden voor participatie en integratie. Daarom wil de gemeente sport voor alle inwoners stimuleren en laagdrempelig en toegankelijk houden door:

- combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches in te zetten;
- subsidies beschikbaar te stellen aan verenigingen;
- voorzieningen voor sport voor minder draagkrachtige inwoners beschikbaar te stellen.

Waar hebben we al op ingezet?

5.2 Sportaccommodaties

De gemeente heeft een aantal kapitaalintensieve sportaccommodaties in eigendom, waaronder een kunstgrasveld voor voetbal, een atletiekbaan, een openlucht zwembad en een sporthal voor binnensport. De sportvoorzieningen worden tegen maatschappelijke tarieven verhuurd. Hiervoor geldt een tarievenbeleid. Zodoende wordt sport op indirecte wijze gestimuleerd en is het ook via deze weg bereikbaar en toegankelijk voor de inwoners. Het zwembad heeft een belangrijke functie: het kunnen leren zwemmen in een waterrijke omgeving die Texel als Waddeneiland is. En voor de jongste jeugd zijn er voldoende speelvoorzieningen, voor spelen, bewegen en ontdekken.

Actueel is de ontwikkeling en de aandacht voor sport- en beweegvoorzieningen in de buitenruimte. Zo wordt er gewerkt aan een pannaveld bij De Skool en aan het opstellen van een Texels speelruimteplan waarin aandacht is voor de verbetering van speelplekken in de dorpen. Daarnaast is er in het voorontwerp van de herinrichting ijsbaan ruimte opgenomen om mensen te stimuleren meer te bewegen. Ook is er een trimbaan in het bos gerealiseerd en zijn er loop- en beweegroutes in de dorpen uitgerold voor jong en oud. Sport is immers voor alle leeftijden!

Waar hebben we al op ingezet?

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

De gemeente stimuleert en bevordert voldoende en divers aanbod van kunst en cultuur, zoals bijvoorbeeld van beeldende kunst, muziek, dans, theater, film en poëzie. Dit doen we onder andere door het subsidiëren van diverse grote en kleinere instellingen en initiatieven die activiteiten aanbieden en ontplooien op dit gebied. We dragen zorg voor een stabiel basisaanbod door duidelijke afspraken te maken en vast te leggen in (meerjarige) subsidie-uitvoeringsovereenkomsten zoals met Artex.

Ook voor deelname aan het landelijk programma 'Cultuureducatie met Kwaliteit' - die voornamelijk wordt ingezet via het basisonderwijs - maken we nieuwe plannen en afspraken voor de periode 2025-2028. We maken nieuwe afspraken over de inzet van culturele activiteiten om aan te sluiten bij thema's (en eventueel speciale doelgroepen) uit de Brede SPUK, zoals 'versterken verbinding met de sociale basis', 'gezond en actief leven' en 'mentale gezondheid'.

Daarnaast werken we verder aan een definitief ontwerp en de realisatie van een kunstwerk in het Thijssenhuis met de kunstenaar, architect en projectleider van het Thijssenhuis.

Waar hebben we al op ingezet?

5.4 Musea

De gemeente ondersteunt en faciliteert bij het onderzoeken, verwerven, behouden en presenteren van kunst, cultuur en erfgoed. Dit doen we onder andere door het subsidiëren van musea en andere instellingen en initiatieven die activiteiten aanbieden en ontplooiën op dit gebied. We dragen zorg voor een stabiel basisaanbod door duidelijke afspraken te maken en vast te leggen in (meerjarige) subsidie-uitvoeringsovereenkomsten zoals met Stichting Texels Museum.

We evalueren de aanvullende afspraken met Stichting Texels Museum met betrekking tot de inventarisatie- en bewaarplicht van het erfgoed. Daarnaast werken we een plan uit om het maritieme erfgoed in de Waddenzee zo goed mogelijk te beschermen, waar mogelijk in samenwerking met Texelse duikers. Ook evalueren we de regeling met betrekking tot de Texelse museumpas op basis van de ervaringen van 2023 en 2024.

Met betrekking tot archeologie werken we aan een actualisatie van de archeologische beleidskaart (zie ook taakveld 5.5 Cultureel erfgoed) en maken we plannen om archeologie nog verder onder de aandacht te brengen bij inwoners. Zo staan de inrichting van de kerkheuvel Vogelmient en een archeologisch onderzoek bij het archeologisch rijksmonument de Wezentuin op de planning.

Waar hebben we al op ingezet?

5.5 Cultureel erfgoed

De gemeente ondersteunt en faciliteert bij het beheren en onderhouden van monumenten en (im)materieel cultureel erfgoed. Dit doen we onder andere door het subsidiëren van instellingen en eigenaren die activiteiten coördineren en/of uitvoeren op dit gebied. Toezicht en handhaving voert de gemeente in eigen beheer uit. Een toezichthouder monumenten zet de komende periode extra in op 'handhaving van de instandhoudingsplicht'.

We dragen zorg dat de informatievoorzieningen rondom cultureel erfgoed zijn aangepast aan het nieuwe beleid, uitvoeringsrichtlijnen en -subsidieregels en dat deze actueel blijven. Ook zorgen we dat we monumenteneigenaren en kerkbesturen actief worden betrokken en geïnformeerd door jaarlijks bijeenkomsten te organiseren waar actuele onderwerpen en vraagstukken worden besproken. Te denken valt bijvoorbeeld aan subsidie- en verduurzamingsmogelijkheden.

We werken verder aan de uitvoering van de nieuwe regelingen voor de schapenboeten die conform het schapenboetenbeleid zijn opgesteld. De collectieve onderhoudsregeling en verzekering zijn belangrijke onderdelen daarbij voor het behoud van de monumentale schapenboeten. We hebben de motie 'Texels erfgoed op peil' opgepakt door o.a. inventarisaties uit te voeren naar achterstallig onderhoud van (potentieel) monumentale schapenboeten. Het voorstel (18) 'Aanvullend voorstel schapenboetenbeleid' komt voort uit deze inventarisaties.

Ook maken we cultuurhistorische verkenningen ten behoeve van inpassing van cultureel erfgoed in het omgevingsplan. Als basis hiervoor werken we als eerste stap aan een cultuurhistorische elementenkaart. Deze wordt verwerkt in de archeologische beleidskaart. Als gevolg van de cultuurhistorische elementenkaart starten we eventueel een aanwijzingsprocedure voor de status van 'gemeentelijk monument' en passen we het erfgoedregister aan.

Waar hebben we al op ingezet?

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

De gemeente onderhoudt, beschermt, faciliteert en ondersteunt de natuur, het landschap en recreatievoorzieningen. We stimuleren en versterken de biodiversiteit van de openbare ruimte op een manier die aansluit bij het omringende landschap en de specifieke situatie in gebruik en functie. Dit combineren we zoveel mogelijk met klimaat-adaptieve maatregelen. Doel is ook om samen met de andere grondeigenaren en

beheerders op Texel te bevorderen dat deze maatregelen niet alleen op gemeentelijke grond maar over het hele eiland gerealiseerd gaan worden.

Ook het onderhoud van het openbaar groen passen we hierop aan. De komende jaren zullen we onder andere sommige plantvakken anders gaan inrichten en aan de randen van de dorpen gebruiken we het juiste uitgangsmateriaal die past bij het (aansluitende) Texelse landschap.

We sluiten aan bij het provinciale wandelnetwerk en werken samen met terreinbeheerders, provincie, VVV en STIFT aan een eenduidig en kwalitatief wandelnetwerk op Texel.

Nieuwe voorstellen

Voorstel 14	Bevrijdingsfeest 80 jaar vrijheid		
Programma/taakveld	5-5.3		
Motivatie	In 2025 is het 80 jaar na de bevrijding van de Tweede Wereldoorlog. Dit willen we uitgebreid vieren en hiervoor vragen we een incidenteel budget van € 60.000.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 60.000	Incidenteel	Begroting 2025
Toelichting financieel			
Voorstel 15	Schapenboetenbeleid		
Programma/taakveld	5-5.5		
Motivatie	Betreft eenmalig uitvoeringbudget voor restauratie van 3 monumentale schapenboeten met achterstand in onderhoud. Deze extra investering ten opzichte van het door de raad in september 2023 vastgestelde schapenboetenbeleid komt voort uit de motie 'Texels erfgoed op peil', die in die vergadering ook is aangenomen. De investering bedraagt bruto incidenteel € 280.579 en kan deels gedekt worden uit de reserve schapenboeten van € 136.244, waardoor per saldo € 144.335 over blijft. Voor meer informatie verwijzen we naar het bestuurlijk advies die is aangeleverd voor de raad van mei 2024.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 144.335	Incidenteel	Begroting 2025
Toelichting financieel			
Voorstel 24	Groenvoorziening vervangen		
Programma/taakveld	5-5.7		
Motivatie	Vervanging is noodzakelijk om het areaal op het gewenste kwaliteitsniveau te krijgen. Indien niet wordt vervangen, lopen de kosten voor dagelijks onderhoud op. In totaal is een investering van € 600.000 nodig, gedurende de periode 2019		

	tot en met 2026 wordt jaarlijks € 75.000 ter beschikking gesteld. In 2025 worden weer verschillende groenvoorzieningen aangepakt in de omgeving van het Vroonlant en Paelwerck in Den Burg. Deze maatregelen vloeien voort uit het Groenbeheerplan dat in 2018 is vastgesteld door de raad.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 75.000	Incidenteel	Begroting 2025
	- € 75.000	Incidenteel	Reeds structureel opgenomen (besloten bij begroting 2019) € 75.000.
Toelichting financieel			
Voorstel 16	Groenvoorziening pleintje hoek Warmoesstraat - Schilderend renoveren		
Programma/taakveld	5-5.7		
Motivatie	Het pleintje op de hoek Schilderend-Warmoesstraat in het centrum van Den Burg wordt ook wel 'het Gouden Strookje' genoemd. Het pleintje maakt een versleten en rommelige indruk door de concentratie van verschillende functies. Zo staan er afvalcontainers, grote bomen, bloembakken, kabelkasten en wordt het tevens gebruikt voor het parkeren van fietsen. De boomwortels veroorzaken forse opdruk van de bestrating met het risico op valpartijen. Een renovatie is gewenst met onder meer een verbetering voor de groeiplaats van de bomen en aanplant van nieuwe beplanting die het geheel aantrekkelijker moeten maken.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 50.000	Incidenteel	Begroting 2025
Toelichting financieel			
Voorstel 17	Verbeteren biodiversiteit en klimaatadaptatie plantsoenen		
Programma/taakveld	5-5.7		
Motivatie	In navolging op het oude beheerplan en als voorbereiding op het nieuwe beheerplan zijn er enkele plekken binnen de gemeente Texel waar de biodiversiteit verhoogd en het groen verbeterd kan worden in het kader van hittestress en klimaatadaptatie. Hierbij valt te denken aan de Kamerstraat, Epelaan, Dorpsstraat in De Koog, het Schilderend, Noordvlak in Den Burg en de Commandeurssingel in Oudeschild. De insteek wordt om de hittestress te beperken door de aanplant van bomen en de biodiversiteit te vergroten door grasvelden in te zaaien met wilde-bloemen-mengsels.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 100.000	Incidenteel	Begroting 2025

Investeringsvoorstel 6	Vervangen werktuiglastdrager	
Programma/taakveld	5-5.7	
Motivatie	Het voorstel is om het bestaande vervangingsbudget van de werktuiglastdrager van € 90.000 te verhogen naar € 155.000. Een werktuiglastdrager is een machine die vooral gebruikt wordt in de groenvoorziening, maar ook om fietspaden en trottoirs te vegen. De extra kosten worden veroorzaakt door de sterk gestegen prijzen.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 65.000	Begroting 2025
Toelichting financieel	De afschrijftermijn van een dergelijke machine is 8 jaar	
Investeringsvoorstel 7	Vervangen aanhangwagens	
Programma/taakveld	5-5.7	
Motivatie	Het geld is nodig voor de vervanging/aanschaf van 3 aanhangwagens. De huidige aanhangwagens zijn meer dan 30 jaar oud, waardoor de bedrijfszekerheid en bruikbaarheid behoorlijk is afgenomen. De aanhangwagens worden voornamelijk gebruikt voor onderhoud van het openbaar groen. De afschrijftermijn wordt gesteld op 20 jaar.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 16.500	Begroting 2025
Toelichting financieel	De afschrijftermijn wordt gesteld op 20 jaar.	

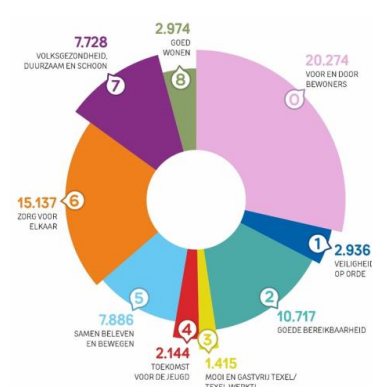
Programma 6 . Zorg voor elkaar

Wat willen we bereiken?

Een sociaal en gezond Texel: samen voor en mét inwoners.

We willen bijdragen aan de kwaliteit van leven voor alle Texelaars. We willen dat inwoners zo volledig, volwaardig en onafhankelijk mogelijk kunnen meedoen in de samenleving. Als dat tijdelijk of langdurig niet lukt, ondersteunen we hierbij. Daarbij maken we zoveel mogelijk gebruik van de mogelijkheden en het netwerk van deze inwoner. We proberen problemen te voorkomen. Als er toch problemen zijn, zorgen we voor creatieve oplossingen door zo gericht mogelijk te ondersteunen en integraal te werken binnen het brede sociaal domein.

De druk op het sociaal domein neemt toe. Er zijn meerdere opgaven voor het sociaal domein breed verankerd in verschillende (landelijke) beleidsstukken, zoals Integraal Zorg Akkoord (IZA) en Gezond & Actief Leven Akkoord (GALA). Deze uitdagingen vragen om een intensieve samenwerking tussen alle maatschappelijke partners in het sociaal domein. We gaan hierin opgavegericht aan de slag, waarbij gezamenlijke doelen door verschillende partners worden nagestreefd en waarbij de gemeente voornamelijk een procesregie-houdende rol neemt. Het voornemen is om, gezamenlijk met de maatschappelijke partners, om de vier jaar nieuwe uitvoeringsprogramma's op te stellen.

Gemeente Texel	Verordening Adviesraad Sociaal Domein 2016
Verordening Participatiewet re-integratie en gesubsidieerde arbeid	Verordening Individuele Studietoelage en Individuele Inkomensvoorschot (2018)
Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ	Verordening Tegenprestatie Participatiewet (2015)
Verordening Participatiewet re-integratie en gesubsidieerde arbeid(2018)	Visie sociaal domein 2021
Uitvoeringsprogramma gezond & veilig opgroeien (2021)	Uitvoeringsprogramma maatschappelijke ondersteuning en meedoen (2021)
Uitvoeringsprogramma werk & zekerheid, inclusief inburgering (2021)	Uitvoeringsprogramma gezondheid (2021)
Verordening Jeugdhulp	Algemene Subsidie verordening
Nota voorschoolse educatie	Verordening Maatschappelijke ondersteuning
Actieplan gezondheidsbeleid 2018	Uitvoeringsregeling subsidie mens en maatschappij 2020
Subsidierelaties Texel	

Waar hebben we al op ingezet?

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

De gemeente heeft specifiek aandacht voor wonen, welzijn en zorg voor ouderen. Inwoners kunnen zolang mogelijk op een voor hen goede en veilige manier in hun eigen omgeving blijven wonen. Onze samenleving staat open voor iedereen, ook voor mensen met bijv. dementie of verward gedrag. Iedere inwoner ontvangt de ondersteuning die hij of zij nodig heeft, waarop ze zoveel mogelijk zelf de regie hebben.

De gemeente streeft ernaar de kwaliteit van leven van de inwoners te verhogen. We richten ons daarbij op alle leeftijden 0-100+ en focussen ons op de speerpunten vanuit o.a. GALA en SPUK:

- extra aandacht voor de mentale gezondheid van de jeugd;
- het versterken van de sociale basis;
- het terugdringen van gezondheidsachterstanden;
- een gezonde leefstijl;
- voorkomen en vroegsignalering van middelengebruik;
- sport- en beweegparticipatie;
- vitaal ouder worden.

Waar hebben we al op ingezet?

6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

De gemeente hecht er veel waarde aan om de eerstelijnsvoorzieningen op Texel te behouden. We stimuleren initiatieven van huisartsen en andere zorgaanbieders die belangrijke zorgfuncties bij elkaar willen brengen en meer faciliteiten naar het eiland willen brengen.

De gemeente ondersteunt initiatieven van dorpscommissies om dorpservicepunten uit te breiden met huisartsen, paramedici en ondersteuning bij zelfstandig wonen van ouderen en mensen met een beperking.

We zorgen met de betreffende organisaties voor woonruimte voor essentiële beroepen.

De gemeente werkt samen met netwerkpartners om de toegang tot (jeugd)zorg zo optimaal mogelijk te organiseren. Dit doen we door regelmatig afstemming te zoeken met de netwerkpartners. Hierbij staat de vraag van de inwoner altijd centraal.

Waar hebben we al op ingezet?

6.3 Inkomensregelingen

We zetten ons extra in om alle huishoudens die recht hebben op bepaalde regelingen, zoals tegemoetkomingen voor energiekosten, te bereiken. We bieden de mogelijkheid om via de gemeente een collectieve zorgverzekering af te sluiten. Daarnaast wordt er ingezet op het vereenvoudigen van de aanvragen van bepaalde regelingen. Hierbij wordt samengewerkt met onder andere Texels Welzijn en de bibliotheek.

Waar hebben we al op ingezet?

6.5 Arbeidsparticipatie

In april heeft het Huis van Ontwikkeling zijn deuren geopend. Inwoners en organisaties met een vraag op het gebied van participatie. Daarnaast kunnen inwoners ook een vraag stellen over hun eigen ontwikkeling. Texels Welzijn ontwikkelt een vrijwilligersbank, waarbij vraag en aanbod op dit gebied bij elkaar komt.

Waar hebben we al op ingezet?

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Gemeente Texel hecht er veel waarde aan dat alle inwoners mee kunnen doen in de maatschappij als zij hinder ondervinden van fysieke of psychische beperking. Als dit op eigen kracht niet lukt, ondersteunen wij waar nodig. Samen met netwerkpartners wordt onderzocht welke ondersteuning het meest passend is. Er wordt vanuit vertrouwen in elkaars expertise gewerkt.

Waar hebben we al op ingezet?

6.72a Jeugdhulp begeleiding

Gemeente Texel vindt het belangrijk dat ieder kind gezond en veilig op kan groeien. De gemeente zet in op preventie door middel van Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO), Schoolmaatschappelijk werk en jongerenwerk. Wanneer netwerkpartners of het sociaal team zien dat bepaalde thema's veel een grote groep jeugdigen speelt, dan worden er groepstrainingen aangeboden. Als problemen niet op te lossen zijn in het preventieve veld, dan kunnen jeugdigen en hun ouders begeleidt worden naar de jeugdhulp.

Waar hebben we al op ingezet?

6.81a Beschermd wonen (WMO)

De decentralisatie van beschermd wonen is opnieuw door de overheid uitgesteld. Om de decentralisatie financieel goed te kunnen laten verlopen is er de Wet Woonplaatsbeginsel opgesteld. Deze wet is op dit moment controversieel verklaard. Afhankelijk van wanneer een nieuw kabinet is gevormd zal duidelijk worden wanneer de decentralisatie verder kan worden vorm gegeven. Als streefdatum staat nu 1 januari 2026 .

Ondanks dat het financieel kader nog onduidelijk is, hebben de gemeente Texel en de gemeente Den Helder op uitvoeringsniveau samenwerkingsafspraken gemaakt.

Daarnaast wordt de inkoopstrategie Wmo opgesteld, waarbij aandacht is voor producten die zorgen dat inwoners 'beschermd wonen' zorg kunnen ontvangen in hun eigen omgeving in plaats van in een instelling.

Nieuwe voorstellen

Voorstel 18	Uitbreiding formatie Sociaal Domein		
Programma/taakveld	6-6.1		
Motivatie	<p>We maken regelmatig gebruik van inhuur om te zorgen dat de (complexe) aanvragen binnen de termijn afgehandeld kunnen worden. Het tijdelijk inhuren kost meer dan wanneer we de formatie structureel uitbreiden.</p> <p>De (structurele) uitbreiding is nodig omdat we een toename zien in de complexiteit van de aanvragen. Dit geldt voor het hele sociaal team. De komende tijd gaan de aanvragen van de statushouders toenemen, omdat we nastreven om aan het aantal toegewezen statushouders ook werkelijk op Texel te plaatsen. Daarnaast hebben een aantal wetswijzigingen plaatsgevonden, waardoor inwoners sneller de gemeente weten te bereiken. Denk hierbij aan de vroegsignalering. Door de vroegsignalering komen inwoners met schulden eerder bij de gemeente in beeld. Maar ook het openstellen van het gemeentehuis als briefadres heeft geholpen om inwoners beter in beeld te krijgen en toegang te verlenen tot de gemeentelijke regelingen. Daarnaast zijn er binnen de jeugdzorg lange wachtlijsten. Hierdoor doen inwoners, nadat ze zijn doorverwezen naar een jeugdzorgaanbieder langer een beroep op de klantmanagers van het sociaal team, omdat ze moeten wachten op de juiste ondersteuning.</p>		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 90.000	Structureel	Begroting 2025 e.v.
Voorstel 19	Verhoging preventiebudget		
Programma/taakveld	6-6.1		
Motivatie	<p>Het structureel verhogen van de het preventiebudget dient als doel om activiteiten die vallen binnen het preventiebeleid te blijven waarborgen. Het gaat om activiteit(en) onder andere gericht op gezinnen, die in 2024 deels landelijk en regionaal gesubsidieerd worden, maar waarvan duidelijk is dat deze subsidies komen te vervallen. De activiteiten zijn van meerwaarde voor de Texelse samenleving, zij verstevigen de sociale basis.</p>		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 35.000	Structureel	Begroting 2025 e.v.

Voorstel 25	TEXELPAS		
Programma/taakveld	6-6.1		
Motivatie	Om de drempel lager te maken voor inwoners voor het gebruik van Bijzondere Bijstand en extra regelingen voor minima en lagere inkomens wordt de TEXELPAS ingevoerd. Hiervoor wordt € 100.000 incidenteel budget(extra personele inzet en introductie) beschikbaar gesteld voor de opstart van de pas en aanvullend € 25.000,- structureel budget(systemen en fysieke pas) voor de voortzetting van de pas.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 100.000	Incidenteel	Algemene Reserve
	€ 25.000	Structureel	Begroting 2025 e.v.

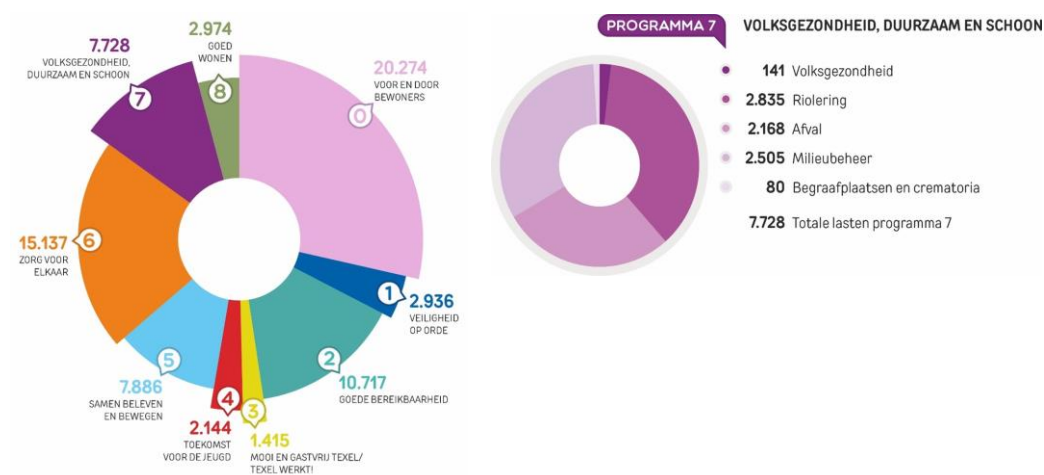
Programma 7. Volksgezondheid, duurzaam en schoon

Wat willen we bereiken?

Het burgerberaad is hernoemt naar Inwonersberaad en heeft als doel om de Texelaars te betrekken bij dilemma's ten gevolge van de energietransitie.

Er worden stappen gezet in het klimaatadaptiever maken van de buitenruimte. Samen met kleine en grote eigenaren (zoals Woontij) zorgen we dat hemelwater van de openbare ruimte en op particulieren terrein van het vuilwaterriool wordt gehaald en waar mogelijk hergebruikt. Hierdoor gaat er minder schoonwater onnodig naar de afvalwaterzuivering en wordt de wateroverlast, hitte- en droogtestress gelijktijdig aangepakt. Verder is er een Texelse uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie in de maak die voor de langere termijn richting en handvaten moet geven hoe Texel klimaatadaptiever wordt.

We streven naar een circulaire economie. De ambitie is van afval naar grondstof zodat grondstoffen worden hergebruikt in plaats van verbrand. Dit alles leggen we vast in een nieuw grondstoffenplan.

Texel zelfvoorzienend en duurzaam - vastgesteld 2020

Texel Water 2015

Verordening leningen verbeteren en verduurzamen woningvoorraad op Texel 2020_

Ruimte voor water 2017

Strategie Klimaatadaptatie Noordkop 2021-2026

Programma Stedelijk Water en Riolering

Transitievisie-Warmte-Gemeente- Texel.pdf

Grondstoffenplan 2013

RES 1.0 Noord-Holland Noord

Strategie klimaatadaptatie

Waar hebben we al op ingezet?

7.1 Volksgezondheid

Tot 'Volksgezondheid' behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen. In de nieuwe Omgevingsvisie zullen gezondheid en leefbaarheid worden toegevoegd aan het ruimtelijk afwegingkader.

De gemeente Texel zet in op brede preventieactiviteiten om de algehele gezondheid te bevorderen, met aandacht voor vitaal ouder worden, het verkleinen van gezondheidsachterstanden en het creëren van een gezonde fysieke en sociale leefomgeving. Samen met netwerkpartners zijn er verschillende publiekscampagnes gelanceerd. Voorbeelden van thema's zijn 'blijven bewegen', 'verbinden en ontmoeten', en 'financieel fit'. Daarnaast zijn er verschillende activiteiten rondom thema's als alcohol- en drugsgebruik en valpreventie georganiseerd

Waar hebben we al op ingezet?

7.2 Riolering

Tot de riolering behoren de taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding

Waar hebben we al op ingezet?

7.3 Afval

Tot dit taakveld behoren de inzameling en verwerking van bedrijfs- en huishoudelijk afval

Waar hebben we al op ingezet?

7.4 Milieubeheer

Bij milieubeheer behoren gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu.

Duurzaamheidsprogramma

We zetten in op een programmatische actualisatie van de Nota Texel zelfvoorzienend en duurzaam (2020).

Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) en Innovatie

Het Texelse bedrijfsleven staat voor uitdagingen om zich aan te passen aan een klimaatadaptieve, circulaire en natuur inclusieve toekomst. Zuinig omgaan met zoet water, uitwerken van landschappelijk acceptabele en kostentechnisch verantwoorde vormen van zoetwateropslag, aanpassingen aan de bedrijfsvoering vanwege stikstofregels, visserijsanering etc. dagen ondernemers en dorpsgemeenschappen uit tot innovatie. De rol van de gemeente kan daarbij belangrijk zijn door initiatieven op Texel en in de regio (NHN en de Wadden) met elkaar te verbinden, bij te dragen aan cofinanciering en voorbeeldprojecten met een kleine bijdrage te ondersteunen. Daartoe is de post innovatie nu structureel gemaakt.

Het Actieprogramma Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen is intern opgestart en leidt tot gericht benutten van de inkoopkracht van de overheid. Aandachtspunt hierbij is hoe het lokale Texelse bedrijfsleven kan worden gesteund in de overgang naar CO2-neutraal werken, binnen de ruimte die het aanbestedingsbeleid daarvoor laat.

Nieuwe voorstellen

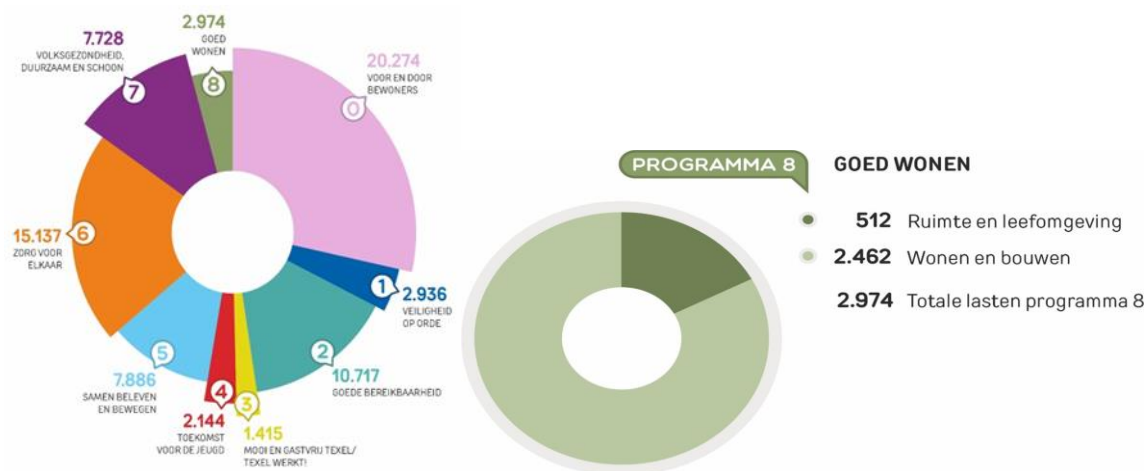
Investeringsvoorstel 8	Opstarten aanbesteding vrachtwagen/kolkenzuiger	
Programma/taakveld	7-7.2	
Motivatie	<p>De kolkenzuiger is in 2026 afgeschreven en moet vervangen worden. Door dit voorstel vragen wij krediet aan om de contractdocumenten te schrijven en de aanbesteding op te starten. Door de lange levertijden van voertuigen en opbouw starten we op deze wijze bijtijds om de vervanging in 2026 gerealiseerd te krijgen.</p> <p>Deze voorbereidingskosten schrijven we mede af op de investering van de kolkenzuiger.</p>	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 15.000	Begroting 2025
Toelichting financieel	De afschrijftermijn voor de kolkenzuiger is 8 jaar.	

Programma 8. Goed wonen

Wat willen we bereiken?

Voor dit programma willen we een toereikend en gevarieerd woningaanbod voor onze inwoners realiseren. Dat betekent met name meer sociale huur- en middenhuur woningen en goedkope koopwoningen in een mix van typologieën. We streven naar dynamiek in de woningmarkt. Bouwplannen realiseren kost tijd. Daarom wordt er ook ingezet op snelle realisatie van een groot aantal tijdelijke woningen. We willen dat betaalbare huur- en koopwoningen ook in de toekomst betaalbaar blijven.

Onder dit programma vallen ook ruimte & leefomgeving, en grondexploitaties woningbouw.

Woonvisie Texel 2016_

Actieplan wonen

Woningbouwprogramma Texel 2020 - 2030

[Omgevingsvisie](#)

Welstandsnota

Visiedocument VTH fysieke leefomgeving

Waar hebben we al op ingezet?

8.1 Ruimte en leefomgeving

De Omgevingsvisie wordt in 2025 uitgewerkt in programma's en in het omgevingsplan. De woonvisie en het uitvoeringsprogramma (planning vaststelling 2024) en de regionaal afgestemde woonzorgvisie vormen samen de basis voor het opstellen van het Volkshuisvestingprogramma Wonen die in 2025 zal worden opgesteld.

Waar hebben we al op ingezet?

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Via de grondexploitaties worden gemeentelijke beleidsdoelen op het gebied van woningbouw ondersteund. Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitatie zoals het bouw- en woonrijp maken en de verkoop van bouwgrond. In 2025 wordt er gewerkt aan het in exploitatie brengen van locatie Fonteinschool, Centrumplan, voormalige Bibliotheek en de Oude Ulo.

Waar hebben we al op ingezet?

8.3 Wonen en bouwen

Dit taakveld gaat over de uitvoering van het gemeentelijk woonbeleid zoals bijvoorbeeld vastgelegd in de gemeentelijke woonvisie. Tot dit taakveld behoren ook gebiedsontwikkeling, woningvoorraad, vergunningen en toezicht. Er wordt gestart met het uitvoeringsprogramma van de nieuwe woonvisie (planning vaststelling 2024). In 2025 wordt een nieuwe huisvestingverordening opgesteld.

De regionale samenwerking op het gebied van Wonen in de Kop van Noord-Holland en het samenwerkingsverband Waddeneilanden zijn belangrijk en bieden mogelijkheden om samen versterkt in te zetten op behoud en versterking van woongerelateerde onderwerpen. Er zijn op hoofdlijnen diverse acties en projecten vastgesteld die tussen 2024- 2030 worden uitgevoerd. Voor programma 8 zijn relevant:

- Regionaal Woonakkoord Kop van Noord-Holland 2022-2026 en Woondeal 2.0 Regio Noord-Holland Noord;
- Regiodeal Waddeneilanden: Programmaliijn 1 Goed Wonen & Leven .

Nieuwe voorstellen

Voorstel 20	Inhuur toezichthoudende taken op de bouw		
Programma/taakveld	8-8.3		
Motivatie	<p>Om de uitvoering van de toezichthoudende taken op de bouw te borgen wordt het volgende voorgesteld:</p> <p>1. Met de huidige markt is het moeilijk een vaste bouwinspecteur aan te trekken, momenteel wordt dit met inhuur opgelost. Het is wenselijk de discrepantie tussen gelden van inhuur en vaste formatie te reserveren in de begroting zodat de uitvoering van de werkzaamheden geborgd blijven als er geen vaste invulling van de functie wordt gevonden. Hierbij gaat dat om een bedrag van € 44.000. Als er geen gebruik wordt gemaakt gaat dit terug naar de algemene middelen;</p> <p>2. De extra inzet van een ½ fte in 2025 door te zetten, gezien de druk op de werkzaamheden door de gemeentelijke bouwprojecten. Hierbij gaat dat om een bedrag van € 60.000.</p>		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 104.000	Incidenteel	Begroting 2025
Toelichting financieel			
Voorstel 21	Inhuur handhavingsjurist in 2025 en 2026		
Programma/taakveld	8-8.3		
Motivatie	<p>Bij de raadsvergadering van 9 november 2023 bij de behandeling van het agendapunt "Ontwerp-Programmabegroting 2024" is een amendement besproken maar niet ingediend voor het beschikbaar stellen van gelden voor de inhuur van 1fte aan extra handhavingscapaciteit. Daarna is een toezegging gedaan door het college (z3394987) om het amendement te bespreken bij de perspectiefnota 2025.</p>		

	<p>Het amendement geeft aan dat gevreesd wordt dat er ook in 2024 lange handhavingstrajecten zullen zijn. Daarbij de afspraak dat het college in 2026 de inzet evalueert, een inschatting maakt van de dan lopende zaken en de raad adviseert over de inzet (niet meer nodig, nogmaals incidenteel dan wel via het in vaste dienst nemen) na 2026.</p>		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 130.000	Incidenteel	Begroting 2025
	€ 130.000	Incidenteel	Begroting 2026
Toelichting financieel	<p>Voorgesteld wordt om het inhuurbudget te verhogen met € 130.000 voor zowel de begroting 2025 als de begroting 2026.</p>		
Voorstel 22	Actualiseren welstandsnota		
Programma/taakveld	8-8.3		
Motivatie	<p>Actualiseren Welstandbeleid inclusief nota Omgevingskwaliteit Aansluitend aan de Omgevingsvisie. Staat op de planning voor 2024, maar het proces van de Omgevingsvisie loopt iets langer door. Dus start Q4-2024 of begin 2025.</p> <p>Het huidige welstandsbeleid dateert van 2008, en inmiddels zijn er veel ontwikkelingen geweest op het gebied van nieuwe ruimtelijke wetgeving. De Omgevingswet is 1-1-2024 ingegaan en de nieuwe Commissie Omgevingskwaliteit is ingesteld. De planning is om dit aansluitend aan de Omgevingsvisie uit te voeren.</p>		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 40.000	Incidenteel	Begroting 2025
Toelichting financieel			

Ondertekening

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19-06-2024,

De griffier,

De voorzitter,

Raadsbesluit

Perspectiefnota 2025 - 2028

Paragraaf

Paragraaf	D Bedrijfsvoering
-----------	-------------------

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Gelet op

- de Financiële verordening;
- de incidentele en structurele voorstellen voor de jaren 2025 e.v.;
- het investeringsplan nieuw en vervanging 2025;
- de tussenstand van het meerjarenperspectief 2025 - 2028; dat dit vanaf 2026 niet meer sluitend is;
- de tussenstand van de algemene reserve;
- de beleidsmatige uitgangspunten van de diverse programma's en de kaders en uitgangspunten;
- de bestuursopdracht Planning & Control.

Besluit

1. Akkoord te gaan met de voorstellen van het college om n.a.v. terugkerende positieve rekeningresultaten enkele budgetten v.a. 2025 structureel aan te passen en, daar waar van toepassing, in 2024 incidenteel mee te nemen in de tussenrapportage 2024.
2. Het college opdracht te geven om vóór de behandeling van de begroting 2025 meer inzicht in de begroting te geven en keuzes voor te leggen om tot een sluitende meerjarenbegroting v.a. 2026 te komen.
3. De perspectiefnota 2025-2028 vast te stellen en als basis te nemen voor de behandeling van de programmabegroting 2025.
4. Het volgende advies van de Auditcommissie over te nemen: Neem de Regiodeal (De Wadden) voortaan op in de rapportage Grote projecten en grondexploitaties, zodat er vaste informatie-momenten zijn.

Ondertekening

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19-06-2024,	
De griffier,	De voorzitter,
	
Zaaknummer 3448431	

Bijlagen

1.	Perspectiefnota 2025 - 2028
2.	Bestuursopdracht Planning & Control